

DIRVA

Nr. 50

Balandžio-April 29, 1960

Cleveland, Ohio

PAINIOJASI KAUNE IELEKTRINTA PROPAGANDA

Paleidžiant Nemuno elektrinę ties Kaunu pilnu pajėgumu, buvo pranešta, kad jėgainė jau pagaminusi 72 milijonus kilovatvalandžių energijos, ir kadangi ta energija gauta Nemuno jėgos pagalba, tai sutaupyta 43 tūkstančiai tonų kuro, kurį būtų tekę sudeginti (ir atgabenti), jeigu jėgainė būtų šiluminė. Tad, koks didelis laimėjimas gaminti elektros energiją vandens jėga, kuri pati ateina, už kurią nereikia mokėti, ir kurios niekad nepristigs, jei neįvyks kokia nepaprasta gamtos katastrofa.

Bet čia pat buvo paskelbta, kad partija (ne Lietuvoje, o Maskvoje!) nutarė statyti Kauno šiluminę jėgainę, kuri būsimą vietą užima tik 13 hektarų, o šiluminė jėgainė, šiuo atveju jau niekas neskaiciuoja, kiek kuro naujoji jėgainė nesutaupys.

Panašiai dedasi su propaganda ir mokymosi reikaluose. Anksčiau, mokslo metams baigiantis būdavo iškeliama jaunimo laimė, kai, baigęs vidurines mokyklas, jis turįs atviras duris į aukštuosius mokslus. Ne taip, esą, kaip "buržuaziniais laikais", kada būdavo kalbama apie inteligentijos perteklių, apie inteligentus bedarbius, apie neapsimokėjimą eiti į aukštuosius mokslus, apie reikalingą jaunimui eiti į "praktiškus užsiėmimus". Toks "buržuazinių laikų nepalan-

kumas jaunimo siekimui į aukštąjį mokslą" būdavo ne tik smerkiamas, bet net išjuokiamas.

Dabar viskas pasikeitė, ir mokslo metams besibaigiant, spauda ir radijas tik ir skelbia vidurines mokyklas baigiančių jaunuolių džiugavimus apie nepaprastą laimę eiti iš vidurinės mokyklos į "gamybos darbus", tai yra į dirbtuves arba į kolchozus — arti, mėslo vežti, kiaulių šerti, karvių melžti. Šiluvos vidurinės mokyklos baigiamoji klasė (tik 13 mergaičių) ištiesai paskelbta herojėmis, nes visos tos mergaitės pasiskelbė pasilikusios dirbti vietiniame kolchoze, jokių aukštesnių mokslų tuo tarpu nesieksiančios. Tai yra daug aštresnės inteligentinio darbo stokos reiškiniai, negu kada nors yra buvę Lietuvoje "buržuaziniiais" laikais. Skirtumas tačiau tas, kad ano meto stoka dabartiniais propagandistams blogybė, o dabartinio — laimė...

RUSAI LIETUVOJE NEBESIMOKO LIETUVISKAI

Ne kartą Lietuvoje buvo beužeinanti banga reikalavimų, kad čia įsitaisę rusai turį išmokyti ir vietinės kalbos. Tačiau galų gale prieita išvada, kad toki reikalavimai yra su "proletariu internacionalizmu" nesuderinamos "buržuazinio nacionalizmo" tendencijos. Tačiau pradėta vartoti ir rusų

kalba viešumoje. Pirmiausia atvejais buvo stengiamasi rusiškai pasakyti kalbą išversti, bet paskui ėmė nebeversti. Reiškia, Lietuvoje jau visi privalo suprasti rusiškai.

Nemuno elektrinės paskutinės turbinos paleidimo iškilnėse buvo 10 kalbėtojų. Penki iš jų kalbėjo rusiškai. Vienas iš rusiškai kalbėjusiųjų buvo pats statybos viršininkas Luchnikovas, prieš puspenktų metų atvykęs Lietuvon, čia pastoviai įsikūręs ir liekams dar mažiausia penkeriems metams, ligi pastatys didžiąją šiluminę elektros jėgainę. Vis dėlto lietuviškai nesimokė ir, matyt, nesimokys. Kitas rusiškai kalbėjęs buvo Šarkovas, Sniečkaus antrininkas ar gal ir jo prižiūrėtojas, Maskvos akis ir ausis Lietuvoje. Reikšmingiausia tačiau, kad rusiškai kalbėjo ir partijos sekretorius Maniūšis, lietuvis iš kilmės.

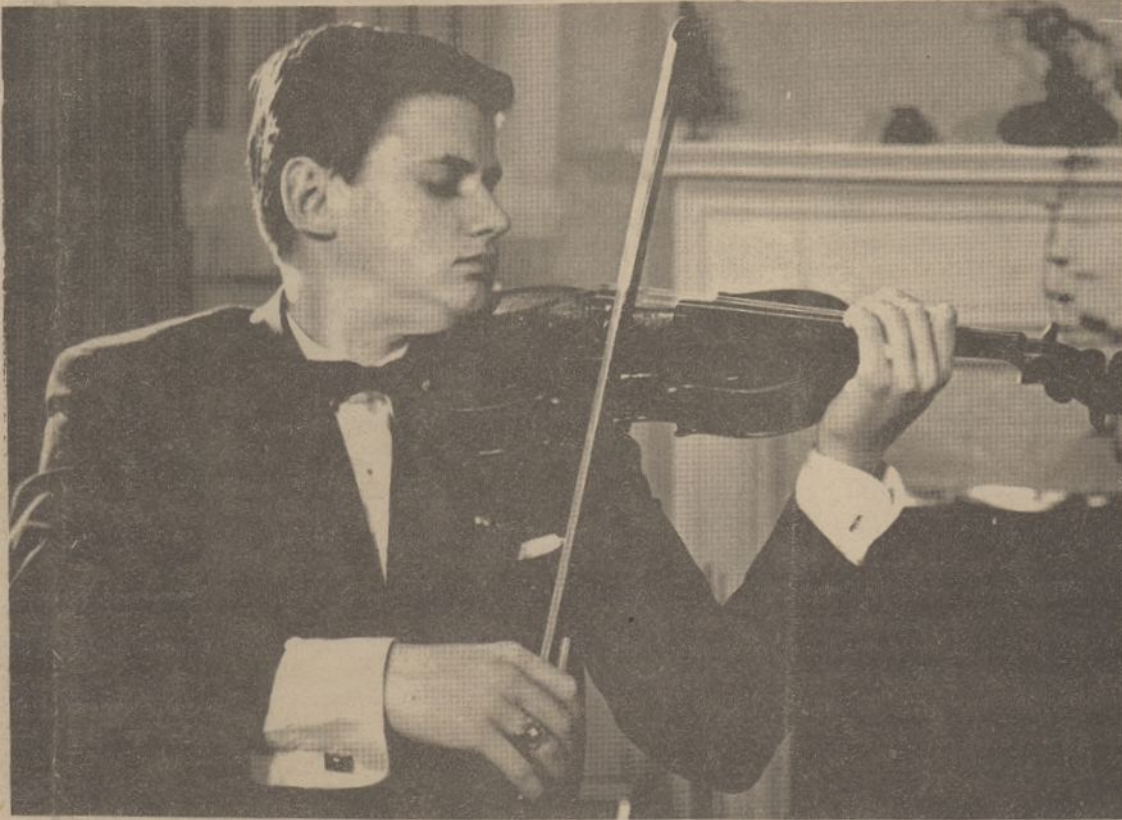
UGNINGA PROPAGANDA

Okupacijos dvidešimtmečiui Lietuvoje garsinti degtųjų fabrikas spausdina net 60 įvairių spalvotų etikečių, kuris lipins ant degtųjų dėžučių. Etiketėse bus vaizduojama, kaip Lietuvai naudinga ir linksma būti priklausomai nuo "didžiųjų brolių".

ŠALDYTUVŲ GAMYKLA VIETOJ ŪKIO MAŠINŲ DIRBTUVĖS

Ukmergėje, vietoj buvusio "Vienybės" fabriko, gaminusio žemės ūkio padarugus (savininkas Henrikas Korpusas), statoma didelio masto įmonė, kuri gamins stambius šaldytuvus maisto fabrikams, didelėms pieninėms, daržovių perdirbimo įmonėms. Gamykla per metus išleisianti iki 6000 šaldytuvų. Aišku, gamykla statoma ne Lietuvos ūkio reikalam. Jai ir vardas duodamas naujas: "Šaldymo įrenginių gamykla".

LNA

SAULIUS ALKAITIS gegužės 14 d. dalyvaus jaunųjų menininkų varžybose, įvykstančiose Clevelande, Smuiko ir kompozicijos mokosi Music School Settlement Clevelande, o vasaros metu Meadowmount School of Music New Yorke.

V. Plidzinsko nuotrauka

NIXONO VAIDMUO VIRŠŪNIŲ KONFERENCIJOJE

Viceprezidentas Nixonas atstovaus Jungtines Valstybes viršūnių konferencijoje, jeigu prezidentui Eisenhoweriui prireiktų grįžti Washingtoną dėl naminių reikalų.

Paskelbdami tą žinią, Baltieji Rūmai pastebėjo, jog prez. Eisenhoweris tiksliai, kad viršūnių konferencija tesitės tik savaitę, ir todėl jis sutikęs ta proga aplankyti Portugaliją bei sutaręs vizito datą (gegužės 23-24). Iš ten jis arba grįšias Paryžium, arba, jei "naminiai reikalai to neleis", vyksias Washingtoną, konferencijoje savo vietininku palikdamas viceprez. Nixoną.

Politiniai stebėtojai sako, kad šiuo pareiškimu Baltieji Rūmai norėję pabrėžti du dalykus:

- * prezidentas Eisenhoweris leidęs suprasti Chruščiovui, jog jis nenorįs leisti į kelias savaites trukusias derybas, jeigu jose nepastebima jokio progreso, 1955 metais Ženevoje buvo kalbama išties savaitę ir nepasiekta jokios pažangos;

Viceprezidentas R. Nixonas

- * prezidentas pilnai pasitikįs viceprez. Nixono sugebėjimais atstovauti Jungtines Valstybes derybose su Chruščiovu.

Diplomatinuose sluoksniuose pastebima, kad tas netikėtas Baltųjų Rūmų pareiškimas galįs būti rusų apšauktas pastangomis su-

mažinti viršūnių konferencijos reikšmę.

Nelaukta stiprios reakcijos į tą preiškimą susilaukta pačioje Amerikoje. Demokratų partijos vadai puolė prez. Eisenhowerio administraciją, kad ji šiuo manevru siekianti pagelbėti Nixonui laimėti artėjančius rinkimus, keldama jo populiarumą, o iš antros pusės, esanti grūdinama užsienų politikos linija, į viršūnių konferenciją įveliant JAV partinę politiką.

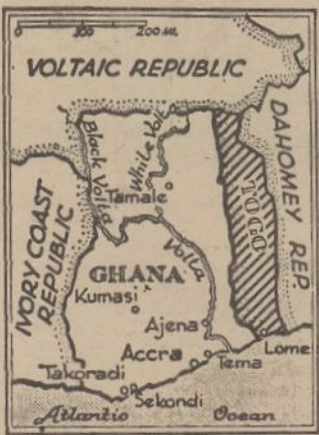
Trečiadienį įvykusioje spaudos konferencijoje prez. Eisenhoweris pabrėžė, jog Chruščiovas tegul neturįs vilčių, kad Jungtinės Valstybės atsisakytų savo teisių Berlyne. Ateinančioje viršūnių konferencijoje jis reikalaušias palikti esamą padėtį buvusioje Vokietijos sostinėje, ir joki Chruščiovo ultimatumai jo nepriversią atsisakyti tų pozicijų.

Apie Chruščiovo neseniai pareiškus grąsinimus Bakumieste prez. Eisenhoweris atsiliepė, kaip "tos pačios senos temos ir tos pačios senos istorijos pakartojimą". Jis nemanąs, kad Chruščiovo grąsinimus reikią priimti per daug rimtai, tačiau, jeigu jis, Chruščiovas, laiką juos ultimatumu, "tai aš turiu jam atsakyti, kaip ir anksčiau: niekada neisiu į jokią konferenciją, kur bus grąšinama jėga, naudojama jėga ar bet kurios rūšies ultimatumas".

Londono diplomatinuose sluoksniuose viešpatauja įsitikinimas, kad Chruščiovas veikia "agresingos, dramatiškos akcijos". Berlyno klausimu viršūnių konferencijoje arba tuojaupo jos,

TOKIO mieste 6000 studentų bandė įsiveržti į parlamentą, kuriame tuo metu vyko debatai dėl JAV-Japonijos gynybos sutarties ratifikavimo. Susirėmimo sužeista daugiau kaip 50 policininkų ir studentų.

Afrikoj gimė Togo respublika

gimusią nepriklausomą Togo respubliką. JAV konsulatas Togo sostinėje Lome pakeltas į pasiuntinybės rangą.

Sovietija ir Britanija taip pat paskelbė formalų Togo pripažinimą. Tassas, Sovietijos žinių agentūra, paskelbdamas tą žinią, pasiūlė užmegsti diplomatinius santykius.

Prancūzų sluoksniuose Jungtinėse Tautose pareiškė, kad Togo įstojimas į Jungt. Tautas yra tik "dienų klausimas".

Šautuvų salveis aidint ir maždaug 100,000 žmonių ties vyriausybės rūmais šaukiant "laisvė", prancūzų administruojamas Jungtinių Tautų globojama teritorija Togo tapo nepriklausoma respublika.

Naujoji valstybė, nuo 1894 metų buvusi vokiečių protektoratu, britų-prancūzų bendra dominija ir prancūzų administruojama Jungt. Tautų teritorija, turi truputį daugiau, negu 1 mil. gyventojų.

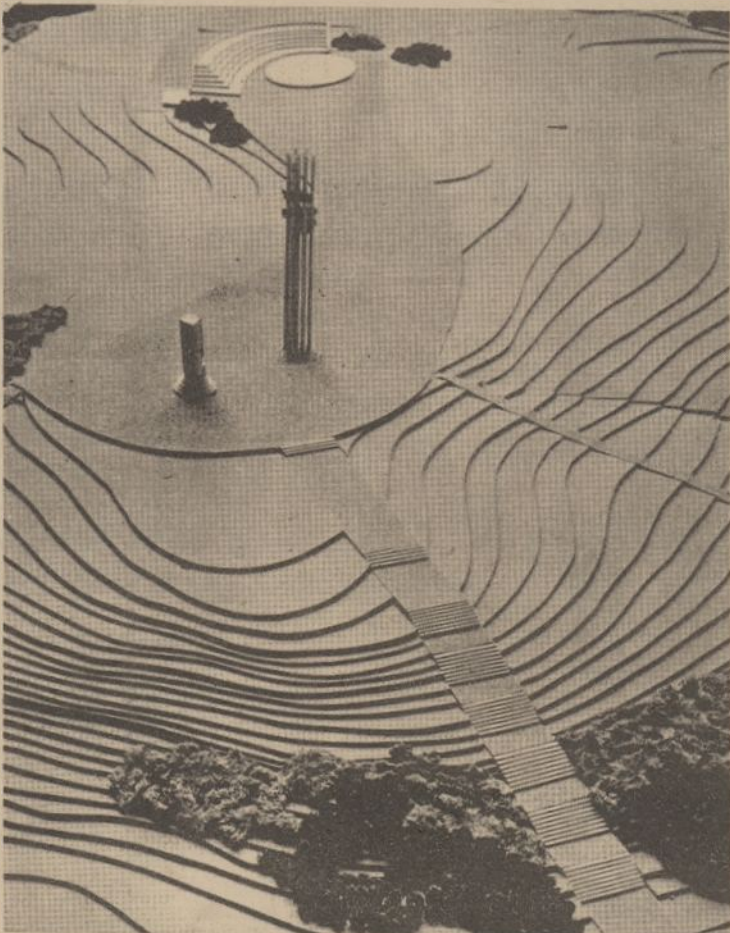
Daugiau kaip 100 kraštų atstovai, įskaitant Jungtines Amerikos Valstybes, Britaniją, Sovietiją ir Prancūziją, buvo atsiuntę savo atstovus į iškilmes.

Atstovų rūmų "nepriklausomybės posėdyje" premjeras Sylvanus Olimpio išgyrė valstybes, kurios anksčiau administruavo Togo reikalus. Jis dėkojo Vokietijai, kuri "pirmoji mus įvedė į modernų gyvenimą", ir Prancūzijai, kuri "nesuklupo savo liberalinėse tradicijose".

Premjeras Olimpio pareiškė, kad Togo laikysis neutralumo "tarp blokų, kurie tebedalina pasaulį".

Nepriklausomybės paskelbimo iškilmės tęsis savaitę, įskaitant "miss Togo" rinkimus ir "nepriklausomybės loteriją".

JAV pirmoji pripažino naujai

Lenkų skulptorius Jerzy Bandura padarė projektą Žalgirio paminklui, kuris bus pastatytas prieš 550 metų įvykusio mūšio vietoje, kur jungtinė lietuvių-lenkų armija sutriuškino kryžiuočių ordoną. Niveliuotoje aukštumoje būsiąs pastatytas 90 pėdų bokštas ir granitinis blokas su riterių veidais.

Planuoja reformas Korėjoje

Huh Chung, kuris tapo laikiniu Pietų Korėjos prezidentu po Syngman Rhee atsistatydinimo, pažadėjo eilę reformų krašto viduje ir pagerinti santykius su JAV ir Japonija.

Jis perėmė prezidento pareigas, kaip vyriausias anžiumi kabineto narys, nesant viceprezidento. Buvęs viceprezidentas Dr. John M. Chung atsistatydino praėjusią savaitę, pasibaigus jo kadencijai, o kovo 15 išrinktasis Lee Ki Poong nepradėjo pareigų eiti dėl krizės iššaukusio gyventojų nepasitenkinimo rinkimų rezultatais.

Syngman Rhee atsistatydino po to, kai parlamentas nepaprastoje sesijoje tai nubalsavo ir JAV vyriausybė jam patarė tai padaryti, kad būtų išvengta didesnio chaoso. Parlamento posėdžio metu Seulo gatvėse demonstravo apie 100,000 asmenų. Syngman Rhee numato pasitraukti į vieną iš savo kelių dvarų.

Laikinis prezidentas Huh Chung pažadėjo naujus prezidento rinkimus ir kovą prieš JAV ūkinės pagalbos išalkvojimus, JAV yra Korėjai davusi 2,416 mil. dolerių, ir retkarčiais kongrese pasigirdavo kritikos dėl jos panaudojimo. Po pastarosios krizės ir JAV valstybės departamentas, kompetentingų sluoksnių pareiškimu, pradėjęs svarstyti priemones užkirsti kelią korupcijai P. Korėjoje.

Kada įvyks naujieji prezidento rinkimai P. Korėjoje, tuo tarpu nepaskelbta. Prieš jų datos paskelbimą, būsią svarstoma, ar keisti vyriausybės formą, eliminuojant viceprezidento postą ir administracinę galią sutelkiant ministerio pirmininko rankose. "Kabineto atsakomybė" — šūkis, reiškiąs administracinę galią parlamentui atsakingo premjero rankose, šiuo metu yra labai populiarus P. Korėjos masėse, tačiau dar nėra aišku, kaip tai turėtų būti įgyvendinta. Dalis

abiejų didžiųjų besivaržančių partijų vadovaujančių politikų yra gana šalti tai idėjai.

Daugelis stebėtojų sako, kad per ateinančius rinkimus Syngman Rhee galįs grįžti prezidento postą, tačiau tuo atveju jis pats stengtųsi pasilikti tik simboline valstybės galva, o ne faktiniu krašto valdytoju, kaip ligšiol.

Kovo 15 rinkimų ir po jos sekusios "studentų revoliucijos" paskutinis aktas baigėsi Lee Ki Poong ir jo šeimos savižudybe, įvykusia prezidento rūmuose, kur jis buvo pasislėpęs nuo minios, grąsinusios jį nužudyti.

Taip buvo išdavinėjama Amerika

TRUMANAS SLAPTAI IŠVYKSTA IŠ AMERIKOS

Harry Dexter White nėra linkęs nutraukti kovos dėl vadina-mojo "Morgenthau plano" įgyven-dinimo. Iš sovietinio agento "Anatolijaus" sužinojęs, kad Potsdame susitikęs "trys didieji", jis nueina pas finansų minis-terį ir įkalbinėja, kad ir tas turįs vyksti konferenciją.

MORGENTHAU NESITIKĖJO

Dviem dienom vėliau, 1945 liepos 5, Morgenthau sėdi Bal-tuosiuose Rūnuose, priešais to naivaus laiško autorių Harry S. Truman, kuris po Roosevelt mirtis tapo Jungtinių Valstybių prezidentu.

--Man buvo pasakyta,--prade-da Morgenthau savo pranešimą, --kad tamsta vyksi Europon pa-sitarimams su Stalinu ir Chur-chilliu. Diskusijose greičiausiai bus kalbama apie reparacijas. Todėl tikiu, kad ir mano daly-vavimas ten būtinas, ir norėčiau tamsta palydėti.

Pasiruošimai konferencijai vis dar tebėra laikomi paslapyje, pridengti slaptažodžiu "ter-minal". Išvykimo laikas, trans-porto priemonės, palydovų skai-čius ir pavardės vis dar pri-klauso prie labiausiai saugomų valstybės paslapčių. Kaip Mor-genthau visa tai sužinojo, kla-u-sinėja save Trumanas.

Mielai jis būtų savo minis-terį išvijęs paprastu mostelėjimu. Tačiau prezidentas jau pasimokė, kad yra naudingiau atmetimą pri-dengti mandagiomis frazėmis. Jis sako:

--Aš tikiu, Harry, kad tamstos pasilinkimas Washington tu me-tu bus reikalingesnis, negu daly-vavimas Potsdamo konferencijo-je.

Iš Henry W. Morgenthau veido dingo šypsena. Atkakliai, beveik pikta jis žiūri į Harry S. Tru-man, mažąjį gelumbės pardavė-ją iš Missouri, kuris jo, didžio-jo bankininko iš Wallstreet, prašymą taip paprastai atmeta.

Jis pagalvoja valandėlę ir pri-eina išvados, kad tėra tik vienas kelias savo valiai įgyvendinti: mesti paskutinę kortą, kuria paprastai gąsdina ministrai. Trumanas nusilenks jam.

--Jei tokia jūsų nuomonė, pone prezidente,--sako jis, --tai aš, deja, esu priverstas atsistatydinti.

Trumano žvilgsnis nukreiptas į stalą. Jis pasitaiso aukso aprė-muotus akinius, nupurto nesančią dulkę nuo tamsiai pilko švarko ir išlygina popieriaus lapą.

Jis nesitiki, kad jo minis-teris taip elgtųsi. Supasitenkimo šypsena veide Trumanas pa-galiau pasako:

--Gerai, jei tokia jūsų pažiū-ra, tai jūs, Henry, turite pasi-traukti. Aš priimu jūsų atsista-tydinimą.

Praeina kelios sekundės, kol

Morgenthau suvokia tų žodžių prasmę. Jis sunkiai atsistoja ir, nė žodžio nesakęs, palieka kam-barį.

Dar tą patį vakarą spaudos kon-ferencijoje prezidentas Harry S. Truman paskelbia savo finansų ministro Henry W. Morgenthau atsistatydinimą. Žinia visus nu-stebina.

--Šis Prezidentas nesileis už nosies vadžiojamas, Jis eis sa-vu keliu,--komentuoja,--Kas galėjo apie tai pagalvoti?

--Dabar Morgenthau planas bus galutinai palaidotas,--kalba valdininkai finansų ministerijoje.

SUNKŲS KLAUSIMAI

1945 liepos 6 nepaprastai karšta. Visi tikisi, kad bent va-kare vėjelis nuo jūros atneš at-vėsimą.

Prieš septintą valandą Baltųjų Rūmų parkan atvyksta armijos orkestras ir pradeda groti. Tuo metu priešais rūmų fasadą su-stoja ministerių automobiliai.

Atvyksta prekybos sekretorius Henry L. Wallace, laivyno--Jam-es Forrestal, karo--Henry L. Simson. Atvyksta taip pat finan-sų ministeriu numatytas Fred M. Vinson, kurio paskyrimas bus paskelbtas vėliau.

Ministrai atsigabeno ir savo pavažuotojus. Pridėjus kelis at-vykusius senatorius, Baltųjų Rū-mų valgomajame susidaro apie dvidešimties žmonių būrelis.

Tuo metu jau visi vyriausybės nariai žino, kad prezidentas va-žiuos į Europą susitikti su Sta-linu ir Churhilliu. Ministerių akyse pastebimas susirūpinimas, ar Trumanas atsilauks prieš abu senus tarptautinės politikos vilkus.

Parke aidai Gounod valso gar-sai. Keletas ministerių prieina prie atvirų langų ir smalsiai žiūri į dirigentą. Tas taip staiga kilęs susidomėjimas muzika duoda progos išvengti kalbų apie tai, kas slėgia jų širdis: ar Tru-manas sugebės apginti ameriki-

nes pozicijas prieš Churchillį ir Staliną?

Atsakymo niekas nežino. Gal tas susirūpinimas ir yra prie-žastis, dėl kurios prie stalo ne-buvo nuotalkos. Net pats šeimi-ninkas Trumanas nekaltus. Tik jo spaudos sekretoriaus Ross pa-sirodymas jį šiek tiek išjudina.

Ross pataria jam nueiti į sodą ir pasveikinti muzikantus. Tas sakiny yra sutartas ženklas, kad jau laikas pradėti kelionę. Trumanas supranta. Jis linkeli svečiams ir išeina iš kambario.

Parke prezidentas Trumanas draugiškai pasveikinas. Kiekvienas pažįsta jo veidą, nes paskutinėmis savaitėmis jis buvo beveik kasdien matomas primuo-siuose laikraščiu puslapiuose.

Bematan jis apsupamas. Kelios jaunos merginos išsitraukia už-rašų knygeles ir prašinėja au-tografų.

Tačiau asmens srgybai pasi-seka prezidentą tuoj pat atskir-ti nuo smalsuolių. Tie vyrai turi patirties, kaip veikti dideliuose žmonių susibūrimuose. Beveik nepastebimas Trumanas įsėda į nuošaliai stovintį automobilį.

Jokio dėmesio neatkreipia kelio-nė per miestą į Union stotį. Geležinkelio stotyje jau nuo ankstyvųjų ryto valandų ant ša-lutinių bėgių stovi specialus trau-kiny, kuris prezidentą ir jo 53 palydovus turi nugabenti į New-port News, Virginijoje.

Paskyrimo stotį traukinys pa-siekia prieš penktą valandą ryto. Ir vėl jis pastatomas ant ša-lutinių bėgių, kad nesutrukdytų prezidento ir jo palydovų mie-gui. Tik prieš šeštą valandą pajuda jis tolyn, į prielauką, kur keleivių laukia sunkus kreiseris "Augusta".

Ant šio kreiserio 1941 metų rugpjūtį prie N. Fundlandijos su-sitiko Churhillis ir Rooseveltas. Kajutėje, kuri paskirta Tru-manui, tada buvo pasirašyta At-lanto Charta.

(Bus daugiau)

ELECT

WILLIAM J. McCRONE

CANDIDATE FOR
STATE REPRESENTATIVE
REPUBLICAN PRIMARY MAY 3, 1960

HAS THE QUALIFICATIONS AND THE ABILITY
TO SERVE THE PEOPLE OF CUYAHOGA
COUNTY

**Mokyklos negali veikti
be jūsų paramos
BALSUOKITE UŽ CLEVELANDO VAIKUS**

Atžymėkite savo "X" UŽ abu

School Levies

ISSUES 2 IR 3

PRIMARY ELECTION, TUESDAY, MAY 3

Issues 2 ir 3 yra remiami

CLEVELAND ASSN. OF REAL ESTATE BROKERS
CLEVELAND PUBLIC LIBRARY BOARD OF TRUSTEES
URBAN LEAGUE
REPUBLICAN PARTY LEADERS
CLEVELAND PRESS
CLEVELAND LEAGUE OF WOMEN VOTERS
CLEVELAND PLAIN DEALER
WOMENS CITY CLUB
CITIZENS LEAGUE
CLEVELAND AREA CHURCH FEDERATION
CLEVELAND AFL - CIO
CUYAHOGA COUNTY DEMOCRATIC ORGANIZATION

CLEVELAND P.T.A. COUNCIL
CLEVELAND AREA COUNCIL ASSN.
CLEVELAND PRESBYTERY

Citizens Committee for Better Schools

722 The Arcade

Cleveland 14, Ohio

MRS. RICHARD J. POWELL, Chairman

T. W. WALTERS, Treasurer

Raudonasis komisaras ir generolo kailiniai

Lenkų atsargos pulkininko atsiminimai

2

Pritrūkę kalbų, kartą prispy-rėme Michailą papasakoti ką nors apie save patį.

Pradžioje nenoromis, vėliau jau sklandžiau, jis papasakojo, kad jo tėvas rabinas norėjęs, kad ir jis būtų rabinas. Bet jis anksty-voje jaunystėje pasirinkęs kom-partijos veikėjo kelią. Prasimu-šęs iki aukšto komisaro vietos. Vazinėjęs po Rusiją specialiu traukiniu. Buvęs kurį laiką augštu "čekistų" pareigūnu.

--Ar teko kokį buržujų pačiam savo ranka sušaudyti?--iš ne-tyčių kažkuris mūsų paklausė jį.

--Ooo... ir ne vieną!--juokda-masis pasigyrė Michailas.

--Idomu, kokia savijauta būda-vo tokiais atvejais?

--Ir man pačiam būdavo įdo-mu,--atsakė Michailas.--Būda-vo, paėmęs už rankos vedu prie duobės. Vedamojo ranka dreba. Kartais kitas verkia. Kitą kartą vedamas sušaudyti maldauja pa-sigalėti jo, ar bent jo žmonos ir vaikų.

--Ar niekados tokių nebuvo gaila?

--Ne. Koks gi skirtumas, kontrevolucionierius, buržujus, liaudies priešas, ar paprastas šuo? Ar gi gaila šuns? Kiekvienas šuo, nuėjusdamas mirti, cypia. Paleidi švūrį į pakaušį, tai ir viskas!

--Nejaugi nepasitaikė toklo, kuris pasitiktų mirtį drąsiai?

--Pasitaikė. Kartą iš savo va-gono lango pastebėjau stoties pe-rone tipingą buržujų. Dargi turėjo užšvilkęs tokią "nikolajevskąją šubą". Man labai panorio tų kai-linių. Pasiūnčiau porą enkavedis-tų jį suimti ir atvesti pas ma-ne.

Pasirodo, jisai buvęs caro generolas. Išvažiavus už miesto, liečiau sustabdyti traukinį ir į-sakiau enkavedistams netoli geležinkelio pylimo iškasti duo-bę. Išsivedėjau generolą iš vago-no. Jisai matomai suprato iš ma-no žvilgsnių, kad aš įdomaujuosi jo kailiniais. Atsistojęs prie duo-bės, jis nusivilko savo kailinius ir, sviesdamas juos po mano kojų, griežtai tarė:

--Tu niekše! Naudokis mano turtu!

--Enkavedistai norėjo užrišti jam akis. Generolas nesidavė. Jie liepė jam nusigrežti. Jis riebiai nusikeikęs nuvarė juos šalin. Enkavedistai kiek sumišę žiūrėjo čia į mane, čia į jį.

Aš, su pakeltu naganu rankoje, pamažu artėjau prie jo. Gene-rolas, sudėjęs rankas užpakaly, ramiai laukė manęs. Mano akys susitikto su jo akimis. Generolas žiūrėjo į mane su neapsakoma neapykanta ir panieka. Nutaikęs naganą į generolo kaklą, paspaudžiau gaiduką. Su šūvio garsu generolas įvirtė į duobę. Jo kai-linius pasiėmiau sau. Bet aš ir po šiai dienai negaliu pamiršti generolo akių žvilgsnio,--užbaigė pasakojimą Michailas.

Po šio Michailo pasakojimo, visi nutilome ir paskendome kiekvienas savo mintyse.

Kartais mane pašaukdavo ne-va "tardymui". Tikrumoje, tai nebebuvo joks tardymas. Dažniausia koks uniformuotas enka-vedistas visaip mane išpra-vardžiuodavo, pašiepdamo mano senatvę ir mano suplyšusius rū-bus. Svarbiausia, rusams enka-vedistams užkliūdavo mano lenkų kilmė.

--Visi lenkai kvailiai,--kartais man sakydavo.

Man kažkaip viskas buvo ne-besvarbu, lyg visi jausmai at-bukę. Fiziškai išsekęs, kaip nendrė svyravau. O dvasiį gai-vinau malda.

Staiga, neįprastu laiku, iš pat ryto mane iššaukė iš kameros. Nuvėdė į kažkokio enkavedisto pareigūno kamara. Enkavedis-tas pakėlęs telefono ragelį, kaž-kam įsakė atnešti arbatos ir už-kandžių.

--Dviems! --užbaigė įsakymą telefonu enkavedistas.

Kalėjimo sargybinis atnešė dvi stiklines arbatos, du gabaliuku cukraus ir dvi prancūziškas bul-kutes. Į perplautas bulkutes bu-vo įdėta po riekelę šveicariško sūrio ir gardžiai kvepiančio kum-pio.

--Štai ką valgo pusryčiams enkavedistai,--karčiai pagalvo-jau ir pajutau neapsakomą alkį.

--Ar nenorėtumet arbatėles?

--nelaukai paklausė enkave-distas.

Apstulbęs iš nustebimo, neju-dėjau iš vietos ir, seilę ryda-mas, tylėjau.

Enkavedistas pašaipiai nusi-šypsojęs tarė:

--Kaip lenkas, taip ir kvailys! Ko išsigandai?

Aš dėsiaiu.

--Imk, kurį nori!--paragino mane.

Daugiau manęs raginti nereikėjo. Pasiėmęs, kaip bematan sudorėjau prancūzišką bulkutę su kumpiu ir sūriu. O geriant ge-rą, kvapią arbatą, mano rankos drebėjo, kaip drugio krečiamos. Juk tai pirmą kartą po mano a-rešto tokie pusryčiai!--pagalvo-jau.

Enkavedistas vis su ironiška šypsena sekė, kaip aš valgiau sumuštinių. Jām, matyt, smagu buvo žiūrėti, kaip perbadėjęs se-nas žmogus godžiai valgė nu-mestą gardesnę kasnį. Savotiškas sadizmas...

Kodėl tasai enkavedistas nei iš šio, nei iš to pavaišino mane arbata ir gardžiu sumuštiniu, iškiol neturiu jokio supratimo.

--Nori grįžti į tėvynę?--pa-klausė enkavedistas.

Nebeatsimenu dabar, ką jam tada atsakiau. Bet dar tą patį vakarą kalėjimo sargybinis, at-daręs kameros duris ir pašau-kęs mano pavardę, liepė pasi-ruošti kelionei, namo.

Namo! Širdyje pasidarė saldu. Namo, pas žmoną ir dukterį... Ne, tatau neįtikėtina,--pagal-vojavau.

Ruoštis nebuvo ko nes visas ką turėjau, tai tik sudrįskę balti-niai ir drabužiai ant mano kū-no. Su kailiniais atsisveikinau tik trumpu žodeliu ir galvos linkte-lėjimu, nes jokių būdu nebūčiau pajėgęs, paduodamas kitiems ranką, paduoti ją ir Michailui. Toks jis man buvo blauros.

Mane nuvežė į geležinkelio sto-tį, kur prie keleivinio traukinio buvo prikabinas specialus suim-tiems vežioti vagonas, su storais geležiniais virbalais ant nedide-lių langų. Šiame vagonė buvo dar keli nepažįstami man vyrai. Traukinys riedėjo daug greičiau iš Maskvos, negu anas prekinis iš Vilniaus. Minske dalį sumty-jų stotyje perėmė kiti enkave-distai. O likusieji keli suimtieji,

kaip išsikalbėjus paaiškėjo bu-vę lenkų karininkai, iš Vilniaus. Netrukus traukinys įvažiavo į Vilniaus geležinkelio stotį.

Pasirodo, kad neilgai lietuviai, džiaugęsi Vilniaus atgavimu, Man kažkaip iš karto aišku pasidarė, kad bolševikai okupavo visą Lie-tuvą, nors apie tai Lubiankoje ir neteko išgirsti.

Iš Vilniaus stoties mane su bendrakeleiviais suimtiesiems vežioti automobiliu privežė prie Lukiškio kalėjimo vartų...

--Tai štai kur mano namai... --sunkiau atsidusau. --Bet vis-tiek, žmona su dukra Vilniuje arčiau, negu Maskvoje sėdint,--guodžiau pats save.

Laikas Lukiškių kalėjime slinko begaliniai pamažu. Laukė-me karo tarp bolševikų ir Vo-kietijos. Bet ar Hitleris kuo ge-resnis už Staliną? Argi vokie-čiai, mums, lenkams, bus ge-resni, negu bolševikai? Hitleris, mano manymu, buvo toks pats kruvinas šuo, kaip ir Stalinas.

Karas kilo staiga. Sukilę lie-tuviai užėmė Vilnių anksčiau, negu vokiečiai įžygiavo į miestą. Ištrūkęs iš kalėjimo, puoliau į namus. Deja, žmonos su dukra ten neberadau; jos su daugeliu lietuvių šeimų, karo išvakarė-se, bolševikų buvo išvežtos į Sibirą.

Veikusio Vilniuje lenkų pogrindžio dėka išsikapsčiau į Lenkiją. Žmona su dukra žuvo Sibire. Dabar esu laisvuose Vakaruo-se. Tik dar ne laikas pasakoti, kiek vargo turėjau, kol dasikaps-čiau iki čia. Geriau nei nepri-siminti apie tai.

Vienok, kaip Michailas negali pamiršti jo paties sušaudyto ge-nerolo, taip aš negaliu pamiršti Michailo. Kainas nuodė tikrai vieną Abelį. O Michailas ir jam panašių kaimų legijonai žudė ir tebežudo milijonus nekaltų žmo-nių. Biblijinis Kainas dėl vienos brolydystės amžių amžiais mi-nimas, kaip šlykščiausias žmog-žudys. O šių laikų raudonieji kainai liuksusiniams lėktuvais skraido po įvairių valstybių sos-tines, pagerbiami karališkais patrankų salūtais, jiems kelia-mos prabangiausios puotos, ir valstybių galvos maloniai šypso-ji jiems ir karštai spaudžia de-šines...

**GERESNIŲ Namų Statytojai
pasirenka MONCRIEF
ŠILDYMĄ ir ORO VENTILACIJĄ**
THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkaina-vimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

LIETUVISKI SCRIAI, JUODA DUONA. AUKŠ-ČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DEŠROS IR SKLANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAU-NAMI KRAUTUVEJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWainig 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

IŠKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠI KUPONĄ

Prašau atsiųsti Nurodykit prekę

Nurodykit adresą: Name

No. Street City State

Draugas Don Camillo

Giovanni Guareschi

TRYS ŽIEMKENČIO LAIŠKAI

Naktį begalinėje lygumoje siautė pašėlusi audra, savo lediniu kvapu sustingdama lie-
taus žemės žemę.

Pirmasis kitą rytą akis atvė-
rė Don Camillo: jį pabudino Pep-
pones knarkimas. Ledinėmis gė-
lėmis buvo pasiūpuose maži,
audros nuglostyti langeliai. Iš
milžiniškos krosnies sklido ma-
loni šiluma. Aplinkui ją, impro-
vizuotose guoliuose, buvo išsi-
sklaidę aštuoni "išrinktieji".
Kaip numesti, jie gulėjo ten, iš-
vargę nuo vakarykščių šokių
ir degtinės.

Kaip visi kiti, ir Don Camillo
buvo atsigulęs su visais dra-
bužiais, tik nusiavęs batų. Jo
guolio kaimynas buvo Peppone.

--Jei jis nekarkytų taip ne-
galeistingai, --tarė sau Don Ca-
millo, pasižiūrėjęs į Peppone,
--man beveik būtų gaila, kad
jam iškrečiau tiek daug pokštų.

Don Camillo apžvelgė ir kitus.
Išskyrus draugą Oregovą ir drau-
gę Petrovą, visi bendrakai-
viai buvo krūvoje, o draugas
Capece Salvatore, kaip ir pri-
klausė, miegojo su drėgnu kom-
resu ant kairiosios akies.

--Kristau, --maldavo Don Ca-
millo, --pasigailėk tų vargų ir
apšviesk jų tamsybę klaidžio-
jančias sielas.

Jis nukėlė kojas nuo sudeda-
mosios lovitės ir pasilenkė ba-
tų. Kairiuoju galėjo nesunkiai
apsiauti, bet, kai norėjo nuo žemės
pakelti dešinįjį, pajuto ne-
lauktą pasipriešinimą. Manyma-
mas, kad bato raištelis bus į-
kliuvęs į grindų plyšį, kunigas
batą traukė stipriau.

Tą pačią akimirką Peppone
liovėsi knarkęs, ir tai įvyko ne-
atsitiktinai, nes batų virvutė bu-
vo pririšta prie Peppone's blauz-
dos.

--Drauge, --su giliu kartėliu
kalbėjo Don Camillo, atsi-
nėdamas batą nuo Peppone's
blauzdos, --aš tiesiog nesupran-
tu tavo nepasitiktėjimo.

--Po visa to, ką tu iškretei,
man budint, --murmėjo Peppone,

--turėjau apsaugoti nuo visų
netikėtumų, kurie gali atsitikti,
man miegant.

Jie išėjo iš kolchozo susirin-
kimų salės ir prausėsi prie
kieme stovinčios pompos. Pūtė
nestiprus, bet šaltas vėjas, kuris
gniaužė jiems kvapą.

Aplinkui nebuvo matyti jokio
gyventojų, nes jie tūnojo lūšnelė-
se po šiaudiniais stogais. Tačiau
kaip Don Camillo ir Peppone
baigė visuotinį tualetą, kolcho-
zas staiga pagyvėjo.

Atvažiavo sunkvežimis, ir jam
pasisukus, po uždangalų pasi-
rodė draugas Oregovas ir ne-
didelė kolchozininkų grupelė.
Sunkvežimui sustojus laisvoje
aikštelėje priešais salę, jį tuo-
jau apsupo visi kaimo gyventoi-
jai. Ir Don Camillo su Peppo-
ne prisijungė prie jų.

Pirmasis iš mašinos iššoko
jaunas vaikinai. Jį sekė moto-
ciklas, kurį atsargiai nuleido
daugelis rankų. Trečiasis buvo
šoferis, kuris lūdo po už-
dangalų, kad priimtų draugą Ore-
govą instrukcijas. Kai jis atsi-
vertė kailinės apikaklės atla-
pus, tuojuo visi pažino sovietų pilietį
Stephaną Bordonnį.

Sunkvežimis važdavo pagal-
bą, kurią jaunas vaikinai moto-
ciklu buvo iššaukęs iš Grevineko
kolchozo.

Dabar pasirodė ir autokaro
šoferio bei draugės Petrovnos
veidai.

--Na, reikalai susitvarkys, --
kreipėsi draugė Petrovna į Don

Camillo ir Peppone, paklausiu-
si pasikalbėjimo tarp Oregovo ir
Stephano, --Grevineko sandėlyje
rasta atsarginė dalis, ir autoka-
ras tuoj galės važiuoti.

--Jį turbūt reikės atvilkti li-
gi čia, --pastebėjo Peppone.

Stephan papurtė galvą ir pa-
sakė kažką rusiškai, ką draugė
Nadia tuojuo išvertė:

--Dabar neįmanoma. Kelias
apledijęs, ir sunkvežimis per-
lengvas tokiam dideliams svo-
riui vilkti: ratai netrauktų. Tai-
syti reikės vietoje.

--Aš esu mechanikas iš pro-
fesijos, --pasakė Peppone, --
Duokite man darbo drabužius, ir
aš mielai patalkininkausiu.

Peppone pasitūlė labai ati-
tiko draugo Oregovo skoni. Ne-
delsdamas jis leido suprasti, kad
labai vertinas toki pasitūlįmą.
Draugė Nadia tai išvertė ir pri-
dūrė:

--Netrukus tu gausi kombi-
nezoną.

--Du kombinezonus, --pasakė
Peppone, parodydamas Don Ca-
millo, --Mums reikia stiprios pa-
galbos, o draugas Tarocci, ku-
ris taip pat supranta apie moto-
rus, kaip tik tai tiks.

Draugas Oregovas buvo paten-
kintas tokia įvykių eiga ir mo-
tociklu nuvažiavo į Drevinką,
kur buvo telefonas, kuriuo jis
savo viršininkams galėjo pranešti
apie juos ištikusią nesėkmę.

--Drauge, --pasakė Peppone
Petrovna, --dabar tu perimsi
mūsų žmonių vadovavimą. Jei
kuris neišpildytų savo pareigų,
negaleistingai paimk jį nagan.
Ypač dabok draugą Scamoggia,
jis pavojingiausias iš visų.

--Aš visą naktį galvojau apie
jo antausį, --atsakė draugė Pe-
trovna, --Man tiesiog nesupranta-
ma, kaip jis galėjo su manimi
taip pasielgti, ir dabar jis turės
už tai atsakyti.

Draugės Petrovnos akys buvo
galima išskaityti šaltą apsi-
sprendimą. Kas dar blogiau: ne-
apolietis kolchozininkas buvo iš-
naudojęs jos susijaudinimą ir
ją aprūpinęs ilgalaikėmis plaukų
bangomis, kurios atrodė lyg da-
žytos.

Atvyko kombinezonai, kuriais
nedelsiant apsiūvė. Don Ca-
millo ir Peppone susėdė šoferio
kabinon, ir sunkvežimis išrūko.

Nelaimę skelbiąs Petrovnos
žvilgsnis smarkiai paveikė Pe-
ppone.

--Ta mergšė, --jis atsargiai
kreipėsi į Don Camillo, --yra pa-
vojingoje būklėje. Jei tik turėtų
po ranka, kas reikia, nė sekun-
dės nedelsdama, nusidažytų lūpas
ir nusilakuotų nagus. Tuo esu
tvirtai įsitikinęs.

--Tuo ir aš tikiu, drauge, --
atsakė Don Camillo, --Politinio-
se klausimuose moterys visada
naudoja kraštutiniškiausias
priemones.

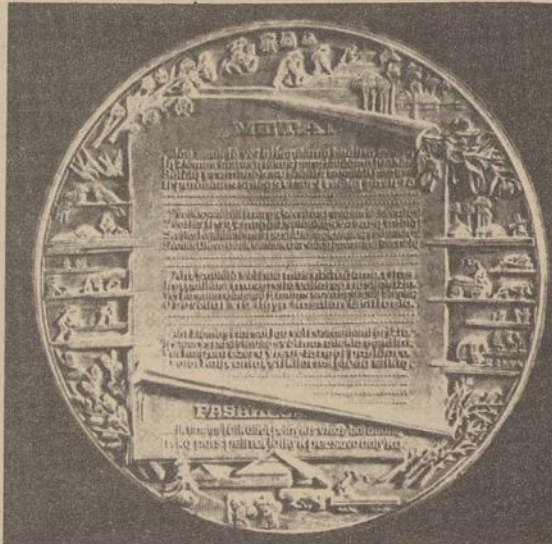
Kelionės metu Stephan ne-
pravėrė burnos, tartum nesu-
prastų, apie ką kalbasi Don Ca-
millo ir Peppone. Draugas au-
tokaro šoferis buvo įsilipęs už-
pakalin ir tūnojo po uždangalų;
tačiau atsargusis Stephan ne-
norėjo leisti jokion rizikon.

(Bus daugiau)

• Iš Vokietijos sovietinės
zonos, ryšium su paspartin-
tu kolchozinimu, per vieną
savaitę, pradedant Didžiojo
Pentadieniu, pabėgo
7,000 asmenų, daugiausia
ūkininkų.

Skulptoriaus P. Rimšos vienas vėliausių darbų--D. Donelaičio medalis. Skulptorius P. Rimša prieš
karą yra lankęsis Amerikoje, čia nemažai palikta jo darbų, dabar Lietuvoje sunkiai sergąs, beveik
visiškai apakęs ir nebegalintis dirbti.

Pasirodė antrieji Metmenys

Šį savaitgalį lietuviškojo
žodžio mylėtojus paštu pa-
siekė antrasis jaunosios
kartos žurnalo Metmenų nu-
meris. Numeris, gerokai pa-
storėjęs (nuo pirmojo 144
iki šio 192 puslapių) pilnas
gilesios intelektualinės, gyvos
literatūrinės, vaizdžios me-
ninės ir aktualios visuome-
ninės medžiagos.

Jaunosios generacijos
nuotaikas ir abejones iš-
reiškia Algimanto Mackaus
"Ties nepriklausomybe ir
žemėn neįaugusia karta", ir
Jono Meko "Aš, Amerika, ir
Lietuva (pervertinimas ir
išpažintis)" bei akademinių
organizacijų atstovų pasi-
sakymai.

Studijinius straipsnius
patiekia Vladas Krivickas
apie "Tautiškumą vakar ir
šiandien", Rimvydas Šilba-
joris "Žmogus Antano
Škėmos kūryboje" ir Vy-
tautas Kavolis "Lietuviai,
komunizmas ir tautinis cha-
rakteris". Ypač aktuali
"Metmenų" redakcijos pra-
dėta studija "Nepriklausoma
Lietuva šiandieniu įverti-
nimu", kurios pagalba
stengiamasi sudaryti kaip
galima objektyvesnį Nepri-
klausomos Lietuvos vaizdą

jaunajai kartai. Šiame nu-
meryje įdėta pirmoji (be-
rods iš keturių) dalis ryš-
nanti būdinguosius Nepri-
klauso m o s Lietuvos
bruožus krašto ūkyje, ben-
druomenėje, politinėje sis-
temoje ir kultūroje, kuriuos
patiekė Jeronimas Cicėnas,
a. a. gen. T. Daukantas, Ka-
rolis Drunga, dr. Jurgis
Gimbutas, prof. Algirdas
Julius Greimas, prof. Vla-
das Jakubėnas, prof. Juozas
Kaminskas, arch. Jonas
Mulokas, dr. Jonas Paplė-
nas, Vincas Rastenis, dr.
Vanda Sruogienė, Vincas
Trumpa, Vytautas Vaitie-
kūnas, kan. Mykolas Vait-
kus, dr. Vytautas Vardys.

Grožinę literatūrą atsto-
vauja Kazys Kešutis Al-
menas novele "Geltonas
Biukas" ir poezija Liūnė
Sutema, Antanas Gustaitis,
Antanas Škėma ir Leonas
Švedas.

Dailės darbai žurnalą
puošia Vytautas O. Virkau
(jo ir įdomus viršelis), Al-
binas Elskus, Rita Kavolienė,
Jurgis Šapkus ir Lijolė
Židonytė. Be to įdėtas gan
gausus Birutės Vaitkūnai-
tės išraiškos šokio nuotraukų
portfolio.

Apžvalginuose skyriuose
rašo Karolis Drunga apie
"Idėją ir veiklą lietuvių
laisvės kovoje", Julius
Šmulskštys apie "Tarptautinę
politiką ir rinkimus
(JAV)", Rimvydas Šilbajo-
ris recenzuoja Algimanto
Mackaus poezijos rinkinį **Jo
yra žemė**, dr. Marija Gim-
butienė patiekia "Naujus
duomenis apie jotvingių
kultūrą", dr. Jurgis Gimbu-
tas žvelgia į kritiką oku-
puotos Lietuvos architektū-
roje, gyvai peržvelgiami
trukšmingieji įvykiai lietu-
vių visuomenėje 1959 me-
tais (Vatikano byla, sovie-
tinių tardymų rebeliecijos,
kultūriniai ryšiai su kraštu

ir kova dėl kultūros) ir me-
tamas žvilgsnis į atšvestuo-
sius sukaktuvinius teatro
metus.

Disertacijų santraukų
skyriuje peržvelgiami Vy-
tauto Donielos (Zum ver-
haeltnis der logik zur onto-
logie) ir Remigijaus A.
Gaškos (Control of vapor
and liquid phase flow in
packed and plate fractiona-
tion towers) daktaro laips-
nio įgijimui atlikti darbai.

Sutrauktai toks yra ant-
rojo "Metmenų" numerio
turinys. Žurnalas savo ap-
imtimi tikrai įdomus lietu-
viškojo gyvenimu susido-
mėjusiems. Norintieji įsi-
jungti "Metmenų" skaity-
tojų būrin, prašomi siųsti
keturių numerių prenume-
ratą — 4 dol. ar garbės pre-
numeratą 10 dol. adminis-
tracijai: Ramojus Vaitys,
926 Hinman Avenue, Evan-
ston, Ill. (atskiro numerio
kaina 1.50 dol.). —rm.

Skulptoriaus B. Bučo, gyvenančio Lietuvoje, darbas--Kun. A.
Strazdo biustas (gipsas).

ELECT

IRVING L. SILBERT

CANDIDATE FOR

STATE REPRESENTATIVE

ON THE DEMOCRATIC PRIMARY

MAY 3, 1960

ENDORSED DEMOCRATIC EXECUTIVE COM-
MITTEE THE CLEVELAND PRESS AND NEWS
CITIZENS LEAGUE

ATLYGINK GERĄ PATARNAVIMĄ

Perrink
JOSEPH M.
SWEENEY
SHERIFF

DEMOCRATIC PRIMARIES
May 3rd, 1960

X JOSEPH M. SWEENEY

Perrinkit JUDGES

WALTER T.

KINDER

and

FRANK J.

MERRICK

Judges of Probate Court

"EXPERIENCED"

DEMOCRATIC PRIMARIES — MAY 3, 1960

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

Ofiso telef.: MAIn 1-1773

Rezidencija: OL 7-2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemies-
čiuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit
patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morčio. Patarnavimas ir iš-
pildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba
asmeniškai.

J.S.AUTO SERVICE

Say. J. Švarcas

1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų,
stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Tik aš buvau didelis ir geras...

Neseniai buvo užsiminta, kad dar viena Lietuviškų knygų rūšis, kuri mūsų dar nesiskundžia skaitytojais, yra prisiminimai. Esą, tokias knygas leidėjai dar gali leisti be rizikos. O su kitos rūšies knygomis jau blogiau. Nors praktika rodo, kad ir kitos rūšies gera knyga dar skaitytojų randa.

Tais ar kitais sumetimais, bet pastaruoju metu prisiminimų padaugėjo. Gal ir todėl, kad visa eilė mūsų vyresniosios kartos veikėjų įžengė į tokį amžių, kada ateina pats didžiausias noras pasakyti viską, ką tik žinai ir manai žinąs. O taip pat netrūksta ir skaitytojų, kurie taip pat nori žinoti, kaip ten buvo anais laikais. Katrie buvo dideli ir maži žmonės.

Nepernesiausiais skaitėme du toms buvusio kariuomenės vado St. Raštikio prisiminimų. Po jų atėjo prof. S. Kairio, krašto apsaugos ministerio K. Žuko, K. Bielinio. Dabar mūsų rankose pagarsėjusio mūsų tenoro Alekso Kutkaus "Dainininko dalia". Greit susilauksime aktyvaus visuomenininko adv. Rapolo Skipičio. O kur dar visa eilė siauros apimties gal daugiau ne atsiminimų, bet gyvenimų kacetuose ir svetimųjų kalėjimuose?

Taigi, tos rūšies knygų skaičius auga. Ir laikraščių atkarpose, gal dar nepretenduojančių į knygas, tos rūšies pasakojimų taip pat nestinga. Visi jie liečia praeitį, didesnius ir mažesnius įvykius, formuoja nuomonę apie tuo laiku aktyviai besireiškusių valstybininkus, visuomenininkus, partijų vadus ir jų klapčiukus.

Esu perskaitęs visas čia minėtas knygas. Iš jų viena knyga tikrai išsiskyrė. Tai pati paskutinioji — Alekso Kutkaus "Dainininko dalia". Išsiskyrė tuo, kad joje mažiausia, arba net visai nėra to, mūsų prisiminimų knygoms būdingo, o drauge ir žalingo bruožo — tik aš buvau didelis ir geras, viską išmaniau, viską numačiau, o kiti tik klaidas darė...

Blogiausia, kad dauguma prisiminimų rašytojų, neturint po ranka reikalingos dokumentinės medžiagos, labai žaloja praeities įvykių tikslumą. Neretai, tokiai knygai išėjus, kiek pasipila atitaisyimų, o kiek dar jų nutilima. Nutilima, nenorint pyktis, senos pažinties gauti, pirštu parodyti, kad tik dedies žinąs, bet nežinai.

O ką jau kalbėti, kada prasideda samprotavimai ir vertinimai. Tada jau visų reikalų sprendimai diktuojami pagal turėtas sąskaitas ir sąskaitėles, pagal savą priklausomybę partijai ir kitų partinių įsitikinimų nekeitimą. Tada prasideda tokia prisiminimų rūšis, kurią mes drąsiai galime prilyginti prie kaimo moterėlių pasakojimų, kurie vis baigias: ar tu žinai, aš tau pasakysiu. Na, tada ir sako...

Žinoma, niekas neuždraus tokiems pasakojimams pasakoti, rašyti daug puslapių, juos spausdinti. Ypač, jei yra pirkėjų. Bet mes turime teisę pageidauti, kad tokie pasakojimai nesiveržtų iš krantų. Ypač, kada juos rašo buvę ne šiaip sau eiliniai žmonės, bet ministeriai, visuomeniniai vadai, partijų lyderiai. O jei jiems šie patarimai nepriimtini, tai lygiai tokiu pat drąsumu jų padarytas klaidas, iškraipymus, prasimanymus reikia atitaisyti. Atitaisyti rimtai, nedelsiant, kad nei mes, nei kiti nebūtų klaidinami.

Mes turim teisę pageidauti, kad mūsų praeities įvykiai mums būtų teisingai pristatyti. Pristatyti ne pagal asmenines sąskaitas ir sąskaitėles, bet istoriniu tikslumu. Tik taip vyresniesiems rašant prisiminimus, bus patarnauta praeities pažinimui. Kitaip, ta praeitis bus sužalota, o patys rašytojai, manydami, kad jie tik buvo dideli ir geri, prieš tą pačią visuomenę bus tik labai mažais žmogeliais pavirę.

B. G.

ESĄ, TOKIŲ DAUGIAU ATSIŖS...

Lietuvių kalba čia einantieji komunistų laikraščiai, kaip Vilnis ir Laisvė, labai džiaugiasi, kad inž. A. Varnas lankėsi Vilniuje. Esą, tokių varnų greit atsirasi daug daugiau. Ir jie turės kalbėti tiesą, bus išprastinio kelio išmušti visokie vaduotojai.

Sunku pasakyti, kaip Vilnis ir Laisvė supranta tiesą. Žinoma, jei jiems tiesa yra tai, ką sako Maskva ir Maskvos tampomi lietuviški komunistai, tai jau labai daug tokios tiesos pasakė praėjusią vasarą po Lietuvą vežioti jų draugai. Daug panašios tiesos pasakys ir tokie keliauninkai, kuriuos Maskva pajėgs užverbuoti savo reikalams. O

jie šioje srityje yra tikrai patyrę specialistai. Bet tie, kurie pajėgs matyti savo akimis ir galvoti savo protu, jie visur ir visada matys, kad Maskva pagrobė ir pavergė mūsų tautą, kad ją visai skriaudžia, išnaudoja ir pamažu naikina.

Povilas Stulga, Chicago

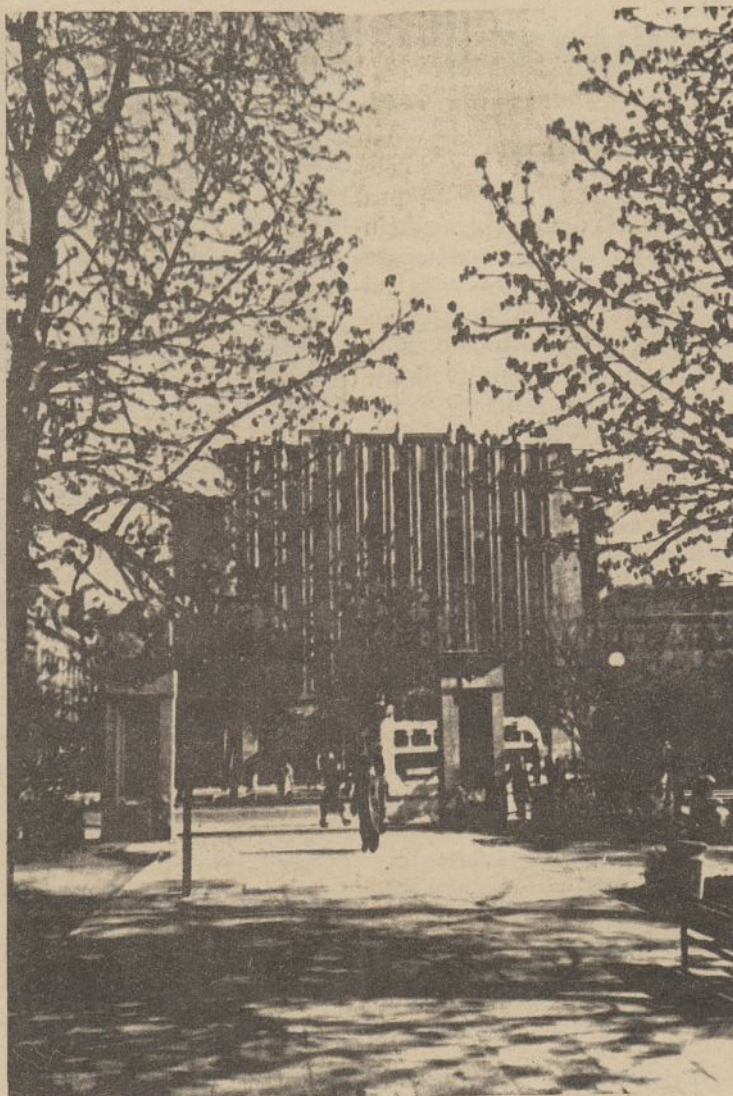
DAŽNIAU IŠLEISKITE SPALVOTUS NUMERIUS

Jau keletą kartų Dirva pasirodė su spalvotais numeriais. Jie padarė labai gerą ir patrauklų įspūdį. Būtų gražu, skaitytojams malonu, kad dažniau tokie numeriai pasirodytų. Aš suprantu, kad juos leisti reikia nemažai papildomų lėšų, bet ar neatsirastų tokių mecenatų, kurie tokį sumanymą paremtų?

K. Burba, Mentor

DIPLOMUOTI ŽURNALISTAI AR PROFESORIAI?

Chicagoje buvo suorganizuoti žurnalistikos kursai. Juos lankė būrelis norinčių laikraščiams parašyti korespondencijų šiaip daugiau iš tos srities šį tą su-

Nepriklausomybės metais Kaune statyti Taupomųjų Valstybės kasų rūmai, kuriuose dabar yra įsitaisęs Kauno miesto vykdomasis komitetas.

NUOMONĖS IR PASTABOS

IŠ LNT APLINKOS

PILIETYBE. --Smulkutis kun. Avižos reikaliukas, jo paties pakelto triukšmelio dėka, sukėlė diskusijas apie lietuvių ištikimybės ar neištikimybės Lietuvai žymes, išskylančias iš jų vartojamų kelių dokumentų. Ryšium su padarytomis tuo klausimu pastabomis Jūsų bendradarbio (Jb) užrašuose, kaimam kilo net klausimas, kurgi stovi LNT, ar su Lietuvos Konsulatu, ar su kun. Aviža? Tai yra, ar už griežtą Lietuvos pilietybės liudijančių kelių dokumentų vartojimo principą, ar už lengvą ranka Lietuvos paso pakeitimą kitokiais, kuo nors patogesniais dokumentais?

Bet tas klausimas ne toks paprastas, kad jį būtų galima išsiaiškinti tik griežtu "arba-arba" metodu. Yra visa eilė tezių, būtent:

1. Lietuvos pilietybė, taigi ir lietuviškas pasas lietuviui užsieniečiuose dabar yra ir garbės dalykas, ir Lietuvai ištikimumo ženklas, ir priemonė kovoję dėl Lietuvos, ir nuosekli išvada iš jo politinio nusiteikimo. Todėl lietuviams natūralu stengtis keliauti su lietuvišku pasu.

2. Jei susiduriama su nenugalimais ar sunkiai nugalimais sunkumais keliauti su lietuvišku pasu, kitokių kelių dokumentų pavartojimas netaikytinas lyg kokių tėvynės ar tautos išdavimų, neleistinų principo sulaužymų. Kitokio kelių dokumento pavartojimas kiekvienu atveju tėra mažesnis nuo Lietuvos pilietybės nutolimas, negu visiškai kitos pilietybės priėmimas, kurio juk nesmerkiamo.

3. Net ir su kita pilietybės priėmimais, taigi Lietuvos pilietybės oficialiai išsižadėjusiais tautiečiais Lietuvos konsulatui santykių nutraukti neprivalo ir faktiškai jų nenutraukia. Nėra pagrindo griežtesnius principus taikyti svetimos pilietybės neprisirišusiems tautiečiams, tik laikinai kelių dokumente Lietuvos pilietybę nutylėjusiems.

žinoti. Gaila tik, kad kai kuriuos paskaitininkus reikėjo į kursantų suolus pasodinti, bet ne paskaitoms kviesti. Prišnekėjo visokių niekų, o patys nepajėgia net geros korespondencijos parašyti.

Kursams baigiantis pranešta, kad kursantai gaus pažymėjimus. Tik nežinia, kam jie reikalingi: ar tik ne tam, kad ant jų pažymėjimų galėtų pasirašyti paskaitininkai ir paskui girtis, jog jie yra tiek kvalifikuoti, kad net žurnalistikos kursuose profesorauja...

K., žurnalistikos kursų klausytojas

4. Savaimė suprantama, kad Lietuvos konsulas oficialiai atstovauti gali tik tokio asmens reikalus, kuris oficialiai yra lietuvo pilietis. Bet neoficialiai patarnauti ar tarpinkauti, neįvesdamas konsulato vardo, kiekvienas konsulate pareigūnas gali bet kam, Kiekvienas lietuvis, net ir formaliai išsižadėjęs Lietuvos pilietybės, turi pagrindo gauti Lietuvos konsulate laikinų patarnavimų, jeigu: a) konsulas pajėgus tai atlikti, b) reikalas pakankamai rimtas, kad dėl jo turėtų būti kreipiamasi ne kur kitur, o į konsulatą.

5. Kai keleivis "patogumo sumetimais" naudojasi ne lietuvišku pasu, o kitokiu dokumentu, tai jis turi skaitytis su to dokumento ne tik patogumais, bet ir galimais nepatogumais. Jei dėl to dokumento tenka pakelėti ko nors tetrutis, tai pasiteiravimą atlikti nebūtinai privalo Lietuvos konsulas. Kun. Avižos kreipimasis į Lietuvos konsulatą New York'e pasiteirauti prancūzų konsulate apie jo kelių dokumento teises Prancūzijoje mažai tesiskiria nuo prašymo sužinoti, kada išskrenda lėktuvas į Paryžių ir kokia bilieto kaina. To pasitairauti New York'e gali kiekvienas, kas moka telefonu angliškai susikalbėti. Tokiais reikalais nei nedera kreiptis į konsulatą, ir konsulas turėjo pagrindo susilaikyti atvirai nurodymams ir motyvą. Žinoma, kita kartą konsulato pareigūnas gali neatsakyti kieno nors paprašytas nueiti net degtukų nupirkti, bet kas gi laikys tati jo pareiga, ir kas jausis turis teisės viešai priekaištauti, jei konsulas pasakys, kad tokių patarnavimų konsulas, deja, nedaro... Bet konsulatui čia nėra reikalo remtis principu "patarnaujame tik piliečiams". Nes "degtukų pirkinėti" konsulas nei piliečiams neprivalo, iš kitos pusės, ypač šiais laikais, principas "patarnaujame tik piliečiams" nebėgi būti labai griežtai taikomas.

Taigi, atrodo, šioj bylėlėj LNT yra, jei ir ne visu 100% "su konsulatu", tai nepalyginti mažiau "su kun. Aviža".

Anglijoje vienoje anglių kasykloje darbininkai nutarė streikuoti sėdėdami. Apie tai išgirdusi viena jauna mergina atvyko į kasyklą ir paprašė, jog jai būtų leista pasikalbėti su sužadėtinu. Per telefoną pareiškė, jei jis noris streikuoti, tai tegu negalvoja apie vestuves. Po penkiolikos minučių jaunikaitis jau atsirado kasyklų paviršiuje, palikęs savo 226 stekuojančius draugus.

ELECT

GEORGE
ZIMMERMAN

JUDGE
PROBATE COURT

HIGHEST QUALIFICATIONS — CAPABLE —
EXPERIENCED — SERVED AS ACTING
JUDGE IN CLEVELAND HEIGHTS
MUNICIPAL COURT.

VOTE FOR GEORGE ZIMMERMAN
REPUBLIC PRIMARY MAY 3, 1960.

BALSUOKIT PRIEŠ NEBŪTINAS CLEVELANDO SCHOOL BOARD TAX LEVIES!

ČIA YRA DAVINIAI:

* JEI JŲSŲ NAMAS ĮKAINOTAS	JŲSŲ TAKSOS 1961 M. BUS	JŲSŲ TAKSOS 1962 M. BUS
\$ 6,000.00	\$28.80	\$34.80
\$ 7,000.00	\$33.60	\$40.60
\$ 9,000.00	\$43.20	\$52.20
\$12,000.00	\$57.60	\$69.60

*(Atsiminkit! Nuomos dėl taksų taip pat pakils!)

ŠIŲ NUMATYTŲ TAKSŲ PAKĖLIMAS
KAŠTUOTŲ \$36,800,000 DAUGIAU PINIGŲ
IŠ CLEVELANDO SAVININKŲ 1961
IR 1962 METAIS!

Numatytos sumos reikalingos ne tuoj. Jos numatomos išleisti per ateinančius penkerius metus, bet taksomis nori tų surinkti, kad paskiau gulėtų mokyklų reikalams.

FOR HOME AND FAMILY!

Vote **AGAINST** Unnecessary
School Levies!

APARTMENT & HOME
OWNERS ASS'N
Karl Duldner, Exec. Sec'y

FEDERATION OF REALTY
INTERESTS
Henry DuLaurence, President

ATLYGINKITE VIEŠĄ PATARNAVIMĄ

Mes, The County Recorder's Office darbininkai ir Cosmopolitan Citizens Committee nariai, raginame visus savo draugus PER-RINKTI...

FRANK S. DAY
COUNTY RECORDER

Estelle Baskin
Harry Burger
Mary Buelow
Otto Butcher
Alex Carlino
Rose Cotone
Frank Cushion
Vincent Danielski
Theresa Falsone
Carol Farinacci
Margaret Hegedus
Helen Jordan
Jewel Karpinski
Willard Klinite
Irene Kompore
Miriam Levoff

Elsie Lopez
Anthony P. Lysowski
Chester Mierzejewski
Anna Mokris
Josephine Olbrys
Margaret Pettiti
Ann Pope
Evelyn Prusak
Raymond Rutkowski
Elinor Sindyla
Clara Smith
Margarete L. Stevens
Mary Toth
Grace Tremaglio
Irene Vavrek
Alex Zachar

Mr. Day, senas demokratas, jau yra jūsų County Recorder 8 metus. Jis turi patyrimo! Jis administruoja ofisą ekonomiškai! Jo šūkis yra duoti publikai efektyvų ir mandagų patarnavimą!

PRAŠYKITE DEMOKRATŲ BALLOT
Balsuokit už
COUNTY RECORDER

X FRANK S. DAY

Anthony P. Lysowski, Campaign Mgr.

ANTRĄ KARTĄ GIMĘS DAILININKAS

Ignas Šlapelis, žinomas lietuvių dailės kritikas ir teoretikas, savo monografi-
joj apie dail. J. Pautienį
teisingai taria: "Menas da-
bar yra tokia sritis, kur vy-
rauja didžiausia sąvokų ir
kalbų maišatis. Čia dabar,
kas vienam atrodo balta, ki-
tam — juoda. Ką vieni lai-
ko gryniausiu menu, ki-
tiems tai yra nesąmonė,
netgi gryniausios nesąmonė.
Vieni meno vardą segioja
kiekvienam rankdarbiui, ki-
ti tą vardą rezervuoja tik
labai siauram "izmui", ku-
riam atstovauja jis pats ar-
ba jo bičiuliai".

Berods, tame Igno Šlape-
lio pasakyme yra aptaria-
ma XX-jo amžiaus žmogaus
dvasia, kuri klaidžioja cha-
ose ir nepajėgia savęs su-
rasti. Karai, prievarta, ka-
cetai ir naujų katastrofų
grėsmė blaško tą žmogaus
dvasią, kaip sunerimę van-
denys sudužusio laivo at-
plaišą. Gal todėl ir dailės
pasaulis tokia kalbų maiša-

tis ir tiek daug nesusiprati-
mo, tiek daug "nervų" ir
blaškymosi.

Žinoma, ir dail. Juozas
Pautienius yra tos maiša-
ties vaikas. Lietuvių dailės
gyvenime tam tikru požiū-
riu jis yra fenomenas, jis
yra atsiskyrėlis ir pats sau
vienas. 1920 m., dar nelan-
kęs ir nebaigęs jokių meno
studijų, o tik prigimties
duotu talentu besireiškėda-
mas, jis jau dalyvavo I-joje
Nepr. Lietuvos dailininkų
dailės parodoje. 1924 m. jis
baigė Meno Mokyklos I-ją
laidą, dar dalyvavo dailės
parodose Šiauliuose ir Ma-
rijampolėje, o po to 25 me-
nių į rankas teptuko nepa-
ėmė, su savo darbais niekur
nesirodė ir jokiuose daili-
ninkų sambūriuose nedaly-
vavo.

Kaip dailininkas J. Pau-
tienius antrą kartą gimė
1949 m. rudenį. Tada Nepr.
Lietuvos gyvenimas jau bu-
vo sudužusi pasaka, o jis
pats artinosi į 50 metų am-

žiaus ribą. Jo grįžimą į dai-
lės kūrybą lėmė bent kele-
tas akstingų: Lietuvos pra-
radimas, dail. Vikt. Andriu-
šio (gyveno toje pačioje sto-
vykloje) nuolatinis skatini-
mas imtis teptuko, Augus-
dorfo, prie Detmoldo, gam-
tos grožis, kurio veikiami
gimė dabar jau žinomi dai-
lininkai Viesulas, Šapkus,
Tričys ir... 100 vokiečių
dailininkų iš visos Vokietij-
jos dailės paroda Detmold-
e. Ši pastaroji J. Pautienius
padarė sukrečiantį įspūdį.
Daugumas parodoje išstaty-
tų paveikslų nebuvo pa-
ženklinti nei talentu, nei
kūrybine gyvybe, nei meni-
niu poleikiu. J. Pautienius
širdy gimė protestas prieš
tokią menkavertę, kilo
noras dirbti, ieškoti ir kū-
rėti.

J. Pautienius savo grįžimą
prie drobių atžymėjo
pointelizmu, mūsiškai ta-
riant, taškeline tapyba. Ne-
trukus jis perėjo prie
špachtelių — prie lopetėli-
nės tapybos technikos. Ir
tas jo pasirinkimas buvo vi-
sai atsitiktinis.

Pokario Vokietijoje nega-
lėdama gauti teptuko, jis
pasisiskolino žmonos plačia-
geležį peilį, vartojamą vir-
tuvėje, ir pradėjo tuo peiliu
tapyti. Taip jis įsitraukė į
vad. lopetėlinę tapybos
techniką ir ją pamėgo.

Teptukas turi daug gerų
savybių tapyboje, bet juo
negalima išgauti tokio spal-
vų intensyvumo, kaip lope-
tėle. Lopetėlė gal nėra per-
daug patogus įrankis tik fi-
gūriniams kompozicijoms ir
portretams kurti.

Aišku, kaip kiekviena ta-
pybinė technika, ir lopetė-
linė reikalauja patyrimo ir
įgudimo. Dail. J. Pautie-
nius, įveikęs tos technikos
sunkumus, savo kūryboje
jau yra perėjęs bent penke-
tą periodų, kurie atžymėti
tokia tvarka: pointeliz-
mas arba taškelinė tapyba,
žydrasis periodas — perėjimas
į špachtelinę tapybą,
pilnasis periodas, mėlynasis
arba liūdnėsnyšis periodas
ir kopimas į abstraktą, ban-
dymas išsivaduoti iš realiz-
mo. Visa ta J. Pautienius
kūrybinė kelionė tetruko
tik 10 metų, bet jos laimė-
jimais yra akivaizdūs ir nuo-
širdžiai sveikintini. Net ir
savo penktojo periodo ta-
pyboje jis neatitruksta nuo
gamtos šaltinių ir jos tei-
kiamo įkvėpimo.

Dail. J. Pautienius neabe-
jotinai yra impresionistinės
mokyklos dailininkas. Savo
tapyboje jis yra nuosaikus
modernistas, jautrus ir iš-
raiškingas spalvininkas.
Bostone surengtoje jo pa-
rodoje buvo galima pama-

J. Pautienius

Prerijų gėlės

tyti bent žymią dalį to ke-
lio, kurį 10 metų dail. J.
Pautienius ėjo. Čia jis buvo
iškabinęs 50 savo geresnių
jų ir būdingesniųjų paveik-
slų. Dail. Mikas Šileikis pa-
rodos kataloge taip apie J.
Pautienius kūrybą sako:
"Dievas Pautienį apdova-
nojo dideliu estetikos pa-
jautimu (atleiskit, stiliu-
taisu, St. S.), tas jam lei-
džia lengviau prieiti prie
tapybinių problemų spren-
dimo. Neneigdamas gamti-
nės tikrovės, jis priverčia
savo kūrinių prabilti idealis-
tine tikrove, savo intelek-
tualines emocijas išsako
medžiagoje. Dail. J. Pautie-
nius savo pažangos raidoje
žymiai pasikeitė, tai liudija
jo vėlesnieji kūriniai, ne-
abejotinai pasisekė. Anks-
čiau jo tapyba buvo "mozai-
kiška", atseit, marga dėl
granduku (špachtelių) at-
liktos technikos. Šios tech-
nikos priemonių jis ir da-
bar nėra atsisakęs, bet iš
sunkios pointelistinės tapy-
bos pereina prie subtilesnį
tapybos niuansų — sodrių
spalvinių tonų. Tai didelis
jo laimėjimas. Formos ir
kolorito problemas J. Pau-
tienius sėkmingai spren-
džia. Pabrėžtina tai, kad su-
rasta nauja tapybos techni-
ka dail. Pautienius savo kū-
ryba yra labai skirtingas
nuo kitų mūsų dailininkų".

Su atsідėjimu J. Pautie-
niaus paroda apžvelgus, ne-
keliant ginčų dėl kabiuko,
reikia tarti, kad dail. M. Ši-
leikio nuomonė apie kolegos
darbus savo esmę yra tei-
singa.

Daugumas dail. J. Pau-
tienius kūrinių, iškabinų
Bostone, meniniu požiūriu
įdomūs ir vertingi. Visą pa-
rodą būtų galima apibūdinti,
kaip spalvininko vienti-
są ir savaimingą giesmę,
kurioje byloja gamta ir žmo-
nių veidai. Atseit, dailininko
kūrybinė skalė yra gana
plati — jis yra peizažinin-
kas ir portretininkas.

Iš 50 iškabinų paveiks-
lų, ypačiai atsimintini: So-
džiujė, gal tiksliau būtų
bažnytkaimis, kur jautriu ir
subtiliu spalvų deriniu kal-
ba vežiman pakinkytas ark-
lys, už jo bažnyčios bokštai
ir eilė palinkusių, gimtamajam
krašte matytų namų. Tas
paveikslas ryškus savo
spalvingumu ir vykusiu ta-
pybinės problemos spren-
dimu. Toliau Ganykloje pri-

mena Van Gogh'o geltonų
tonų pomėgį, bet esmė yra
originalus, kupinas šilimos
ir toks savas lietuvių šir-
džiai. Pilka diena — vie-
nintelis darbas šioje paro-
doje, atliktas aliejiniu pieš-
tuku ir brūkšneline techni-
ka. Jis įdomus savo tonais.
Parke dvelkia vasaros šili-
ma, jaukumo tam paveiks-
lui teikia dvi ant suoloelio
sėdincios moterys. Spalvų ir
atspalvių žaismu būdinga
žvejų trobelė. Spalvų to-
nais ir jų turtingumu gy-
vas ir linksmas yra Auksini-
nis rudenėlis. Pavasariop —
trykštanti šviesa horizonte,
o apačioje sunkoka, bet įdo-
mi mėlynų ir rudų tonų
darna, primenantį Vakarų
prieblandą. Abstraktinė ta-
pyba laikytinas Sodas, vie-
nas paskutiniųjų dailininko
darbų, kuris betgi nėra vi-
sai nuo realybės atitrūkęs.

Spalvų tonais ir kompozici-
ja vertingas natiurmortas
Obuoliai. Įdomus su ekspre-
sija reiškiamas Skaumas.
Iš portretų ypačiai įdomus
darbas yra dail. Igno Šlape-
lio portretas. Jame regima
ne tik velionio dailininko
veido išorė, bet ir jo dva-
singa vidinė būseną. Monu-
mentalus yra dail. Ad. Var-
no portretas, melsvų atspal-
vių tonais pasisekęs žmonos
profilis, bet ne tokis vykęs
yra autoportretas — Po au-
to nelaimės. Parodoje buvo
kai kurių tematikos pasi-
kartojimų, kai kurio pana-
šumo tarp vieno ir kito kū-
rinio, bet apamai dail. J.
Pautienius kūrybos pasau-
lis yra spalvingas, šiltas ir
įvairus.

Dail. J. Pautienius paroda
Bostone savo namuose
surengė ALT S-gos Bosto-
no skyrius, daugiausia rū-
pesčio į tą parengimą įdėjo
buv. sk. pirm. Just. Vaiči-
tis. Paroda atidarė ir gerai
paruoštą žodį tarė dabarti-
nis sk. pirm. Ant. Matjoška.

Pagrindinis parodos at-
darymo kalbėtojas buvo po-
etas Faustas Kirša, kuris
aptarė dail. J. Pautienius
kūrybą ir davė suglaustą jo
biografiją. Dail. Pautienius
trumpoj kalboje padėkojo
parodos rengėjams ir svei-
kino kiekvieną kūrybingą
pastangą liet. kultūros ba-
ruose. Paroda buvo atida-
ryta balandžio 3 d., užda-
ryta balandžio 9 d. vėlai va-
kare kukliomis vaišėmis
dail. J. Pautienius pagerbt.

The Boston Traveler dai-
lininką pagerbė jo nuotrau-
ka ir gana plačiu pasikalbė-
jimu apie meną ir Lietuvą.
St. Š.

Dvigubas jubiliejus Rochesteryje

Pirmieji naujakūriai, atvykę
į naująją tėvynę, norėdami iš-
laikyti savus papročius, kalbą
ir tautinį charakterį, būrėsi į
draugijas, steigė parapijas ir
kūrė organizacijas. Tos organi-
zacijos šiandieną yra sulauku-
sios net gražių jubiliejų.

Po antro pasaulinio karo at-
keliavo nauja naujakūrių banga,
kurie naudojosi jau įkurtomis
draugijomis, parapijomis ir or-
ganizacijomis, taip pat kūrė ir
naujas organizacijas, kurios
pagal gyvenamas sąlygas atrodė
naudingos ir reikalingos.

Rochesterio lietuviškoji visu-
menė balandžio 23 d. minėjo
dviejų organizacijų 10-mečius:
Radio Klubo ir Tautinių šokių
grupės. Jos abi per visą 10-
metį tarnavo lietuvių tautiniams
reikalams.

Per lietuviškąjį radio pusva-
landį buvo populiarinama lie-
tuviška daina, muzika; mes ją
gėrėjome ir džiaugėmės. Gir-
dėjome lietuvišką žodį įvairių
minėjimų progomis, kai galėjome
prisiminti ir pamastyti kas mes
esame ir kokios pareigos iš mū-
sų reikalaujamos, Radio Klubui
ilgesnį laiką vadovauja, ypač
sumaniai išvedęs finansinius rei-
kalus, Pranas Puidokas, padeda-
mas klubo valdybos.

Tautinių šokių grupė turi gana
platų šokių repertuarą — net 18
tautinių šokių. Per savo 10-me-
tį turėjo didelę eilę pasirodymų
ne vien Rochesteryje, bet ir už
jos ribų. Už Rochesterio ribų
turėjo pasirodymus: Buffalo lie-
tuviškai visuomenės ir Interna-
tional Dance Festival; St. Catha-

rines ir Hamilton-Canada; New-
ark N.J. — Rose Festival; Niaga-
ra Falls Canada; Welland-Can-
ada ir Chicago III-Liet. Taut.
Šokių šventė.

Pasirodymai Rochesteryje buvo:
Memorial Art Gallery; Brick
Church Institute; Chamber of
Commerce, Cosmopolitan Club;
Eastman Theater; International
Day; Monroe County Fair; Pa-
rents & Teachers Association;
Rochesterio Lietuvių Diena; Šv.
Jurgio parapijos salė; Y.M.C.
A.; War Memorial; W. H. E. C. —
W.H.A.M. — televizijos progra-
moj. Kai kurie šių pasirodymų
buvo ne vienkartiniai.

Per tautinių šokių grupės ei-
les perėjo gražūs būrys jau-
nimo, pasikeitė ir akordionistai,
kurie grojo šokiams, bet šokių
grupės vadovas Stasys Ilgūnas
pasiliko tas pats. Dabartinė tau-
tinių šokių grupės vadovybė su-
daro: Stasys Ilgūnas, Marytė
Krygerytė, Vaidevutis Draugelis
ir Ramūnas Bliudnikas. Tenka
pastebėti Ramūno Bliudniko ne-
nuilstamą darbą tautinių šokių
grupel. Jis yra vežiojęs savo
mašiną ne šimtus, bet tūkstančius
mylių.

Abiejų organizacijų 10-ties
metų jubiliejų minint tenka pa-
sidžiaugti jų nuveiktais darbais
ir lietuviams užtarnauta garbe.
Tai Rochesterio lietuviškosios
visuomenės pasididžiavimas. Šia
proga tenka palinkėti jų vado-
vams — Pranui Puidokui ir Sta-
siui Ilgūnui nepavargti ateity at-
liekant gražų lietuviškos kultū-
ros darbą.

V.V.

ELECT...

DON JABLONSKI COUNTY SHERIFF

PRESENTLY SERVING AS MAYOR OF NEW-
BURGH HEIGHTS. HE IS ENDORSED BY:

A. F. L. — C. I. O. and MANY CIVIC
AND FRATERNAL ORGANIZATIONS.

THE CITIZENS LEAGUE RATES HIM
"A WELL QUALIFIED MAN"!

Vote for a Highly Competent Sheriff!

X

DAN JABLONSKI

DEMOCRATIC PRIMARIES, MAY 3rd

REWARD FAITHFUL
SERVANT

Re-Elect.

YOUR FRIEND and SERVANT

FRANK J.

SVOBODA STATE SENATOR

DEMOCRAT

It was my special privilege to serve the citizens
in the Ohio State legislature for past 16 years as
State Senator. I shall be honored by your "En-
dorsement of Confidence" by voting for me again
at the coming Primary election, on Tuesday, May
3rd, 1960. Don't forget your Friend and servant
Frank J. Sloboda.

Endorsed by The Cosmopolitan League of Cuya-
hoga county, by The C. I. O. and A. F. of L. and
other civic organizations.

Išrink...

WILLIAM P. DAY County Commissioner

TVARKINGAI DIRBANTIS, PATYRĘS, INTELEGENTIŠ-
KAS IR PASLAUGUS TARNAUTOJAS.

MES NORIME, KAD JIS BŪTŲ MŪSŲ APSKRITIES VAL-
DŽIOJE. PALAIKYKIT PUIKŲ PAREIGŪNĄ.

BALSUOK UŽ JĮ! COUNTY COMMISSIONER

X

WILLIAM P. DAY

DEMOCRATIC PRIMARIES, MAY 3rd

ONE GOOD TERM OF SERVES
ANOTHER

RE-ELECT

EMIL J.

MASGAY

CLERK OF COURTS

PRIMARY ELECTION MAY 3

27 YRS. EXPERIENCE

EFFICIENT COURTEOUS SERVICE

SPORTO DIENOS

Dešimtosios Amerikos lietuvių sporto žaidynės

X-sias Amerikos Lietuvių Sporto Žaidynes, FASK'o pavestas, praveda Brooklyno Lietuvių Atletų Klubas. Krepšinio, stalo teniso bei šachmatų rungtynės įvyks Franklin K. Lane High School, Jamaica ir Dexter gatvių kampas, o tinklinio varžybos YMCA patalpose, Jamaica ir Highland Blvd. kampas. Visi žaidynių dalyviai privalo registruotis: penktadienį, balandžio 29 d. nuo 8 val. v. iki 4 val. ryto ir šeštadienį, nuo 8 val. iki 10 val. ryto Lietuvių Atletų Klubu patalpose, 1332 Halsey St., Brooklyn 27, N. Y.

Žaidynės pradedamos šeštadienį, balandžio 30 d., 10 val. ryto ir tęsiasi iki 7 val. v. Vakarė, Lenox Ball Room salėje, Manhattane, rengiamas bendras sportininkų linksmavakaris. Sekmadienį, 9 val. ryto, Karalienės Angelų bažnyčioje, sportininkų pamaldos. 10 val. 30 min. žaidynės tęsiasi toliau.

Teisėjų kolegiją sudaro: vyr. žaidynių teisėjas — Arturas Andriulis, krepšinio vyr. teisėjas — Vitalis Norkus, tinklinio — Vytautas Bruzgelevičius, stalo teniso — Vytautas Gerulaitis, šachmatų — Kazys Merkis.

Žaidynėse dalyvauja: vyrų krepšinyje — 7 komandos, jaunių — 6, jaunučių — 3, moterų tinklinio — 5, stalo teniso (vyr. komandiniai) — 9, šachmatuose — 6, moterų krepšinyje — 5, mergaičių — 2, vyrų tinklinio — 5, mergaičių tinklinio — 3, stalo tenise mot. — 3.

Kadangi šiemet sukanka 10 metų nuo organizuotos ir centralizuotos sportinės veiklos š. Amerikoje, tad ir žaidynių metu, įvyks iškilmingas tos sukakties minėjimas — akademija. Į šias iškilmes FASK'as kviečia visus buvusius bei esamus sporto darbuotojus ir sporto veteranus.

K. B.

CHICAGOS SPORTO ŽINIOS

• Neries vyrų krepšinio komanda praėjusi sekmadienį pelnė didelį laimėjimą. Ji, nugalėjusi Capitol Federal Savings penktuką 65:63 (27:20), tapo 1960 m. Marquette parko meistriu. Šiame lemiamame susitikime bemaž visą rungtynių laiką pirmavo lietuviai. Tik likus 10 sek. iki pabaigos varžovai pasėkmę išlygino. Bet paskutinę sekundę A. Žvinakio metimu buvo iškovota pergalė, kuri buvo pilnai užtarnauta. Neries tokį laimėjimą pelno jau antri metai iš eilės, nors 1959 m. jis buvo iško-

votas su Lituanicos krepšininkų talka.

• Neries moterų tinklinio komanda balandžio 23 d. pradėjo žaidimus Illinois valstybės tinklinio turnyre, kuriame dalyvauja 38 vienetai. Mūsų šiek tiek laimėjo visus šeštadienio ir sekmadienio susitikimus, patekdamos į 16 komandų baigminę grupę. Šioje grupėje bus žaidžiama dviejų minusų sistema šį savaitgalį. Chicago Sun-Times dienraštis,

Clevelando Žaibo mergaičių komandos tinklininkės ir krepšininkės, kurios dalyvauja šį savaitgalį X sporto žaidynėse New Yorke. Iš kairės: Valdonė Karosaitė, Danutė Čyvaitė, Laima Juodytė ir Rūta Gaidžiūnaitė. Stovi: Regina Besparaitytė, Irena Besparaitytė ir Nijolė Gelažytė.

Dirvos nuotrauka

rašydamas apie varžybas, Nerį mini, kaip vieną iš kandidatų į Illinois valstybės meistrus. Neries moterų tinklinio komanda yra šiemetinis š. Amerikos lietuvių meistras.

• Lituanicos futbolininkai balandžio mėn. 23 d. rungtynėse turėjo nusileisti vokiečių Fortunai 3:5. Rezervinė komanda pralaimėjo 1:3. Geriau ėjosi Bridgeporto Tauro futbolo vienuolei, kuri suplikė stiprią vokiečių Wanderers komandą 4:3. Šių komandų rezervai sužaidė lygiomis — 2:2. E. Š.

Chicago Neries jaunių krepšinio komanda kuri X sporto žaidynėse New Yorke gins š. Amerikos lietuvių meistrė vardą. E. Šulaičio nuotrauka

SPORTAS LIETUVOJE

Didelės lengvosios atletikos rungtynės įvyko Gudijos mieste Breste. Be pačių šelminkų, dalyvavo taip pat ir pabaltiečiai.

Jau pradžioje mūsų ištiko nesėkmė, nes dėl ligos turėjo iš rungtynių pasitraukti Židonis, Tarvydas, o D. Juodelį teko išsiųsti į namus, dėl nesilaikymo sportinės drausmės. Nežiūrint į tai, mūsų stipriai atlaikė pereitų metų poziciją, pralaimėdami taškais tik gudams, tačiau vėl įveikdami estus ir latvius.

Pavieniai, į pirmą vietą, reikia pastatyti A. Vaupšą, kuris ne tik laimėjo šuolį į tolį, bet taip pat atsiėmė naują Lietuvos rekordą ir uždarų patalpų ir stadiono. Pasėkmė — 7,29 m. Visi penki A. Vaupšo šuoliai "ėjo" už septynių metrų ribos — 7,12 m., 7,00 m., 7,29 m., 7,12 m., 7,27 m. Kaip sezono pradžia, jo

Bendruomenė kviečia į Vestuves

ALEKSAS LAIKŪNAS

Bendruomenės Clevelando I-ji apylinkės gegužės 7 d. Clevelande, Engineers salėje, 100 St. Clair Ave., rengia Dainavos ansamblio Vestuvių spektaklį. Ir visus kviečia, išanksto apsirūpinus kvietimais, būti šio nesilinio paren-gimo žiūrovais, nes tokio masto ir lygio parengimų mūsų gyvenime būna, bet nedažnai.

Šio veikalio premjerą Dainavos ansamblis davė sausio 24 d. Marijos augštesniosios mokyklos salėje, Chicagoje. Susidomėjimas ir pasisekimas prašoko iš anksto turėtas viltis. Vestuvės Chicagoje buvo kartojamos balandžio 24 d. Per tą laiką Vestuvės dar matė Detroitas, Vestuvės būtinai reikia pamatyti.

Pirmiausia, vaidinimo veikalio tema—lietuviškos vestuvės, scenoje vaizduojamos pagal mūsų tautos papročius žinovo dr. Jono Balio duomenis, yra labai artima ir miela stebėti kiekvienam, tiek senam, tiek jaunam, tiek čia gimusiam, tiek iš savo gimtojo krašto čia atvažiavusiam. Tik prisiminkime, su kokių malonumų stebėjome Kauno Valstybės Teatre lietuviškos vestuvių dramos nuotrupas K. Inčičios "Gimtojoje žemėje" ar kituose veikaluose. Čia gi tai pačiai temai skiria-

pasekmė 7:5. Kauniečiai žaidė be Paškevičiaus ir Žilviciūtės. Vilniaus Ramunė nugalėjo VVU 8:4, o abiejų Kauno komandų susitikimas — R. Vėlavos ir autoremonto gamyklos, baigėsi pirmųjų laimėjimu 7:5.

Po šių rungtynių, pirmenybių lentelė yra tokia:

1. R. Vėlava Kaunas 14 žaid. — 13 t.
2. Ramunė Vilnius 14 žaid. — 12 t.
3. Švietimas Vilnius 14 žaid. — 10 t.
4. Banga Kaunas 15 žaid. — 10 t.
5. Spartakas Panevėžys 13 žaid. — 7 t.
6. VVU Vilnius 15 žaid. — 7 t.
7. JAK Šiauliai 13 žaid. — 5 t.
8. KAG Kaunas 16 žaid. — 5 t.
9. Mažeikiai 15 žaid. — 4 t.
10. Prienai 11 žaid. — 2 t.
11. Medikas Klaipėda 14 žaid. — 2 t.

Baigėsi SS vyrų ir moterų krepšinio pirmenybių pirmas ratas. Vyrų grupėje nugalėjo Maskvos GMCSK prieš Tibiliso Dinamo, Rygos VEF ir Rygos ASK (pereitų metų Europos komandinis meistras!). Kauno Žalgiris, iš dvilikos komandų, užėmė devintą vietą. Moterų grupėje pirmoji vieta atiteko Rygos TTT prieš Leningrado KASK ir Tartu USK. Lietuvaitės užėmė aštuntą vietą.

Po pirmenybių, Stp. Butautas ir M. Baranov (abu viešėje JAV) sudarė moterų rinktinės sąstatą, į kurį pateko J. Daktaraitė ir jaunė G. Lapšytė. Iš pabaltiečių dar įtrauktos Smildzinis, Bitnerė (latvės) ir estė Otsa.

Nors pavergtos Lietuvos spauda sulietuvintai rašo naujos šachmatų meistrės pavarde, tačiau iš vardo reikia spręsti, kad ji yra atvykėlė iš Rusijos: Ni-nečka "Špikienė".

Atominiame ledlaužyje "Lening" tarnauja du lietuviai: J. Miniauskas ir T. Burokas. Abu jie žaidžia laivo igulos sudarytoje krepšinio komandoje.

K. B.

Theatre ir kitose Clevelando salėse. Tas pats turėtų būti ir dabar. Ateikite spektaklį ir įsitikinsite.

Ir ketvirta, rengėjai pasiimtą pareigą stengiasi atlikti be priekaišto, viską iki smulkmenų numatydami ir suplanuodami. Salė parinkta talpi, lengvai pastiekiamą ir clevelandiškais iš ankstyvesnių parengimų pažįstama. Laikas negalėtų būti patogesnis: šeštadienis gegužės pradžioje, normaliai neturėtų būti ne per šalta nei per karšta. Automobilams pastatyti vieta netoli salės rezervuota už paplingą kainą.

Pakvietimai platinami iš anksto ir gaunami įprastose vietose. Svečiams dainaviškiams apnakvinti jau yra pasisūtiusi ne viena šeima, tokių šeimų turėtų atsirasti dar daugiau. Pakanka apie tai pranešti bet kuriam ALB Clevelando I-sios apylinkės valdybos nariui.

Norintiems su svečiais dainaviškiams pabendrauti po spektaklio Šv. Jurgio parapijos salėje rengiamas pobūvis. Ne man čia išvardinti visos tos pastangos, kurias rengėjai imasi, kad ateinantys Vestuvių spektaklis praeitų sklandžiai ir jo dalyviai dar ilgai prisimintų jį, kaip vieną iš gražiausių Clevelande.

Visais laikais būdavo taip, kad geros vestuvės dalyvauodavo daug žmonių, kviečių ir nekviečių. Čia susirinkime tik visi tie, kuriuos Bendruomenė per spaudą, radiją, skelbimus, lapelius ir visokius garsinimus kviečia—ir tai bus gana. Jeigu pagaliau kas nors pasijustų dar nepakankamai pakviestas, neturėtų ir dėl to per daug varžytis: šiose Vestuvėse vietos ir nekviesiems pakaks, Svarbu, tik ateikime: gegužės 7 d. 7 val. vakaro Engineers salė!

Visais apdraudos reikalais,

kaip automašinų, gyvulių, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

Paulina Mozuraitis-Bennett,
HI 2-4450

V. RICKUS PAINTING-DECORATIG INC.

RESIDENCINIS IR KOMERCINIS DAŽYMAS

Korporacija turi pilnus apdraudimus. Įkainavimai nemokami. Klientų patogumui turime taip pat specialistus medžio, tinko ir kitoms namų remonto darbams.

Dabar jau yra pats laikas tartis dėl pavasario darbų.

Telefonuokite: PO 1-6035

658 E. 162 St., Cleveland, Ohio

20 metų tos srities praktika

Vokiečių radijų taisymas

TELEFUNKEN
Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE
CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių modelių

LAKEWOOD 1-4669

1960 m. gegužės mėn. 7 d., šeštadienį, Engineers Bldg. salėje

- 100 St. Clair ir Ontario gatvių kampas, Clevelande

DAINAVOS
ANSAMBLIO

“VESTUVĖS”

Kvietimai gaunami: Dirvoje, šv. Jurgio parapijos salėje sekmadieniais, Lietuvių Prekybos Namuose, Naujos Parapijos spaudos kioske ir pas Apylinkės Valdybos narius. Puiki ir lengvai pasiekiamą salė. Pradžią 7 val. vak.

Visus kviečia į VESTUVES

Lietuvių Bendruomenės Clevelando Pirmosios Apylinkės Valdyba

Trijų veiksmų kaimo buities vaizdas su vestuvių papročiais dainomis ir šokiais.

JAV ir KANADOS JAUNŲJŲ DAINININKŲ, SMUIKININKŲ IR BALETO ŠOKĖJŲ

KONKURSO KONCERTAS

Ivyksta gegužės 14 d., Slovenian Auditorium, Clevelande, 6409 St. Clair Avenue.

Padžia 7 val. vak. Rengia Dirva

Kviečiame gausiai dalyvauti Clevelando ir viso Ohio lietuvius. Taip pat laukiame svečių iš Detroito, Pittsburgho ir kitų lietuvių kolonijų.

Konkurso koncertui bilietai jau parduodami Dirvoje. Užsisakykite iš anksto. Kainos nuo \$2.50 iki \$1.00

Po koncerto vaisės turtingame bufete.

Šokiai grojant Korp. Neo Lithuania orkestrui.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Lietuvių Salės direktoriui Jonui Kulbokui pasitraukus, jo vieton direktorium pakviestas Edvardas Karnėnas, buvęs pirmas kandidatas.

• Florijonas Saukevičius, vyresniosios kartos ateivis ir aktyvus lietuviškojo gyvenimo veikėjas, gegužės 4 d. švęs vardadienį, 50 metų gyvenimo Amerikoje ir 70 metų amžiaus sukaktį.

• Grandinėls šokėjai ši šeštadienį, 9 val. iš ryto, išvažiuoja koncertui į Detroitą. Kviečia Dainavos Jaunimo Stovyklai Remti Komitetas.

• Vysk. Valančiaus ir šv. Kazimiero Lituanistinės mokyklos, mokslo metų užbaigimo proga, ruošia gegužinę, kuri įvyks birželio 12 d., Niaurų ūkyje.

• A. Juozaitis Lituanistinei mokyklai aukojo \$5.00.

ĮŠRINKIT GEORGE ZIMMERMAN Į PROBATE COURT

G. Zimmerman yra buvęs Asistant Attorney General ir Cleveland Heights Municipal Court teisėju. Jis pasižymi dideliu savo pareigų supratimu ir tarnyba daugumos naudai. Palyginti, yra jauno amžiaus--38 m., yra

J. Mull-Muliolio kandidatūrą į Ohio valstijos atstovus Clevelando lietuviai stengiasi vieningai paremti. Nuotraukoje dailininkas Antanas Vaikšnoras ir muzikas Vytautas Kušleika, taip pat čia gimę lietuviai, linki J. Mulioliui (kairėje) gegužės 3 d. laimėti.

V. Braziulio nuotrauka

baigęs Western Reserve Universitetą, turi AB ir LLB laipsnius. Jis yra puikiai pasiruošęs būti Probate Court teisėju. Kandidatuoja respublikonų sąrašė. Rinkimai gegužės 3 d.

WILLIAM P. DAY

Coyahoga apskrities jauniausias komisyonierius, kandidatuoja toms pačioms pareigoms ir naujam terminui. Jo remėjai, kad norintieji apsaugoti kiekvieną mokesčių dolerį, ir toliau už jį balsuos.

William P. Day tris terminus yra buvęs Ohio valstijos atstovas, aktyviai rūpinosi, kad šio rajono plėtimasis eitų pačiom

palankiausiomis kryptimis, kad mokesčių mokėtojai nebūtų apkraunami nepakeliamomis duoklėmis. O būdamas komisyonierium žiūri, kad tie surinkti mokesčiai taip pat būtų tiksliausiai išleisti.

Teisėjas WALTER T. KINDER

Retas kuris Ohio juristų yra susilaukę tokio visuotinio pripažinimo, kaip teisėjai Walter T. Kinder ir Frank J. Merrick. Jų pastangomis ir sugebėjimu Cuyahoga County paveldėjimo teismas iškilio į pirmąsias vietas ne tik Ohio Valstijoje, bet ir visose Jungtinėse Valstybėse. Jie "atsaldė" įpėdinių už geležinės uždangos palikimus, kurie dabar gali gauti savo dalis siuntinių formoje. Šituo potvarkiu jau pasinaudojo ne vienas lietuvis, kurio palikimas buvo ilgam laikui užšaldytas.

Teisėjas FRANK J. MERRICK

Ateinančiuose rinkimuose šie du teisėjai kandidatuoja perrinkimui. Nėra abejonės, kad savo kvalifikacijomis pralenkia visus kitus demokratų partijos kandidatus ir todėl nusipelnė lietuvių ir visų kitų balsuotojų pasitikėjimo.

Julius Smetona

ATEITININKAI MINI AUKSINĮ JUBILIEJŲ

Šie metai ateitininkams yra sukaustuviniai metai. Pagal sąlygas ir galimybes visame laisvame pasauly, kur tik yra susijusių nors keletas šios ideologinės organizacijos narių, švenčiama Ateitininkijos 50 metų įsikūrimo sukaktis. Sukatuviniai metai bus baigti didžiuliu Ateitininkų Kongresu Chicagoje.

Clevelandas šį auksinį jubilėjų švenčia balandžio 30 d. ir gegužės 1 d. šia tvarka.

Šeštadienį, balandžio 30 d. 7 val. vak. bus religinė susitelkimo valanda šv. Jurgio bažnyčioje.

Gegužės 1 d., sekmadienį, 10:30 val. pamaldos ir bendra šv. Komunija šv. Jurgio bažnyčioje. Pamokslą sakys kun. V. Bagdavičius, vienas iš Draugo rektorijų.

Tą pat dieną 4 val. pp. vieša Akademijs Lietuvių salėje, Studentų ir moksleivių įžodis. A-kų Fed. vado prof. S. Sužiedelio, istoriko, Darbininko vyr. red., paskaita, Sveikinimai.

5:30 val. p.p. kokteilis koncerto-vašišų dalyviams apatinėje lietuvių salėje. 7 val. vak. koncertas-vašišs viršutinėje lietuvių salėje. Programoje-solistė Danutė Stankaitytė iš Chicagos ir rašytojas -- poetas Kazys Brazdūnas iš Baltimorės. Solistės akompanuos muz. Jonas Švedas. Koncertas vyks vašišų metu. Svečiams šilta vakarienė, gėrimai, muzika ir šokiai.

Dalyvavimas Akademijsje nemokamas. Į kokteilį, vašišs ir koncertą bilietai prašomi įsigyti iš anksto pas šiuos Ateities klubo valdybos narius: Petrą Balčiūną, tel ER 1-1823, Romutę Čepulienę, tel. PO 1-5863 ir

Vacį Rociūną, tel. KE 1-5264. Pakvietimo kaina 4 dol. asmeniui.

KRITIKAI APIE SOLISTĘ D. STANKAITYTĘ

D. Stankaitytė

DIRVA, kovo 28 d. Buv. Kauno operos solistė Iz. Motekaitienė savo labai kritiškose pastabose apie Trubadūro operos pastatymą, rašo: "Leonora-Danutė Stankaitytė reto gražumo dramatinis sopranas... linkėtina jaunai menininkei, turinčiai didelį operinį dramatinį sopraną balsą, taip pat dėkingą scenišką išvaizdą, siekti ne tik vokalinio meno aukštųjų, bet lygiai greta tobulintis kituose menuose, kas yra būtina solistės asmenybei".

"AIDŲ", kovo mėn. muzikos recenzentas E. G. rašo: "Koncerto publikai, kurios susirinko pilna salė, maloni staigmena buvo Danutės Stankaitytės pasirodymas". New Yorko publika turėjo progos išgirsti jos gražų, aksominį, šiltą ir plataus diapazono dramatinį sopraną. "Danutės Stankaitytės tiek lietuviška, tiek ita-

liška tarsena labai gera ir aiški. Taip pat ir interpretacija graži". "Turint tokią Dievo dovaną negailėtis nei darbo, nei pastangų ją tobulinant. Balsas tikrai puikus".

DRAUGE, kovo 22 d. J. Prunskis, rašydamas apie Trubadūrą pastebi: "Šios operos pastatymas muziką mylinčiai lietuvių visuomenei atnešė naują dovaną--iškilą naują primadoną Danutę Stankaitytę (Leonora). Tai buvo to mūsų švelnaus dramatinio sopranu užbaigtas paruoštas vokalinis, muzikalinis, vaidybinis pasirodymas. Didelėje rolėje iškilą jos didelis talentas ir su šiuo pastatymu ji pateko į mūsų pirmiausių solisčių eilės".

Soliste D. Stankaitytė dalyvaus Ateitininkų koncerte gegužės 1 d. Clevelande.

• Nebrangiai išnuomojamas, vienai moteriai, trijų kambarių butas su baldais. Skambinti HE 1-3236.

(51)

KERELIS BROS.

CONSTRUCTION CO.

STATOME ĮVAIRIUS REZIDENCINIUS, MEDICINOS IR PREKYBOS TIKSLAMS SKIRTUS PASTATUS.

ARCHITEKTAS ATLIEKA PLANAVIMĄ PAGAL JŲSŲ PAGEIDAVIMĄ.

REpublic 7-8949
6350 S. ALBANY AVE.
CHICAGO, ILL.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN

4%

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

ELECT

DON DE ROCCO

JUDGE PROBATE COURT

ELECT

HOWARD S. WILLIAMS

STATE REPRESENTATIVE

ENDORSED BY CUYAHOGA COUNTY
REPUBLICAN EXECUTIVE COMMITTEE

DIRVA

Nr. 50

1960 m. balandžio 29 d.

KAS IR KUR?

• Rašytojui **Henrikui Radauskui** balandžio 23 d. suėjo 50 metų. Dabar gyvena Washingtone ir dirba Kongreso bibliotekoje. Yra išleides tris poezijos rinkinius. 1955 gavo Rašytojų Draugijos premiją.

• **Gen. T. Daukanto** mirtį gražiai paminėjo Suomijos dienraštis Helsingin Sanomat. Įdėjo jo nueito gyvenimo kelio aprašymą ir nuotrauką. Pažymėta, kad būdamas jaunas dažnai vasarodavo Suomijoje. Gyvendamas Suomijoje yra buvęs ten veikusių lietuvių draugijos pirmininku.

• **Brazilijoje mirė poetė Rachel Portella**, ištėkėjusi už inž. K. Audėnio. Mirė vėžio liga. Buvo nuoširdi visiems lietuvių siekimams ir daug talkino.

• **K. Matutis**, iš Chicagos, mokėdamas metinę prenumeratą atsiuntė ir 5.00 auką.

• **Dr. J. Pavilionis**, iš Chicagos, mokėdamas metinę prenumeratą atsiuntė ir \$5.00 auką.

• **Nepriklausomoji Lietuva**, Kanados lietuvių laikraštis, gražiai paminėjo Dirvos rengiamas jaunųjų dainininkų, smuikininkų ir baleto šokėjų varžybas, įvykstančias gegužės 14 d.

TORONTO

K. Steponienė balandžio 24 d. išskrido į Vakarų Vokietiją pasimatyti su dviem savo seserim, atvykusiom iš Lietuvos.

Putvio vardo šaulių kuopa birželio 25 d. prie Šimkos ežero, Keswick'e Clarlyn Lodge vasarvietėje, ruošia Jonines su sporto ir menine programa.

Solistė Vaclava Žemelytė vasaros metu pakviesta dalyvauti Albertos provincijoje "Cosi Fan Tute" ir "Šikšnosparnis" operų pastatymuose.

Gegužės 7 d. Prisikėlimo parapijos salėje ruošiamas vargdienių seserų vaikų namų statybai paremti didžiulis bazaras. Svečiai bus vaišinami ponų pagamintais lietuviškais valgiais. Pradžia 12 val. ir tęsis iki 12 val. nakties.

A. a. DR. J. JANUŠKEVIČIUI

mirus, jo sūnui **ALGIRDUI** ir **HERTAI JONIAMS** gilią užuojautą reiškiamė

J. ir O. Česoniai, V. ir I. Matoniai, P. ir S. Dideliai, A. ir G. Dilbai, P. ir E. Mitalai ir K. Banevičius

VYTAUTUI BILIŪNUI,

Jo mielam tėveliui mirus Lietuvoje, nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu su juo liūdi

Mainelių šeima

A. A.

STASIUI JAUNIŠKIUI mirus,

jo žmonai **URŠULEI**, Dr. **POVILUI A. ir ELENAI MAZEIKAMS**, sūnui **KĘSTUČIUI JAUNIŠKIUI** ir jų šeimoms reiškia gilią užuojautą

Lietuvių Enciklopedija

Jo brangiai mamytei mirus, mielam bičiuliui

STASIUI JURGAIČIUI

nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu su juo liūdi

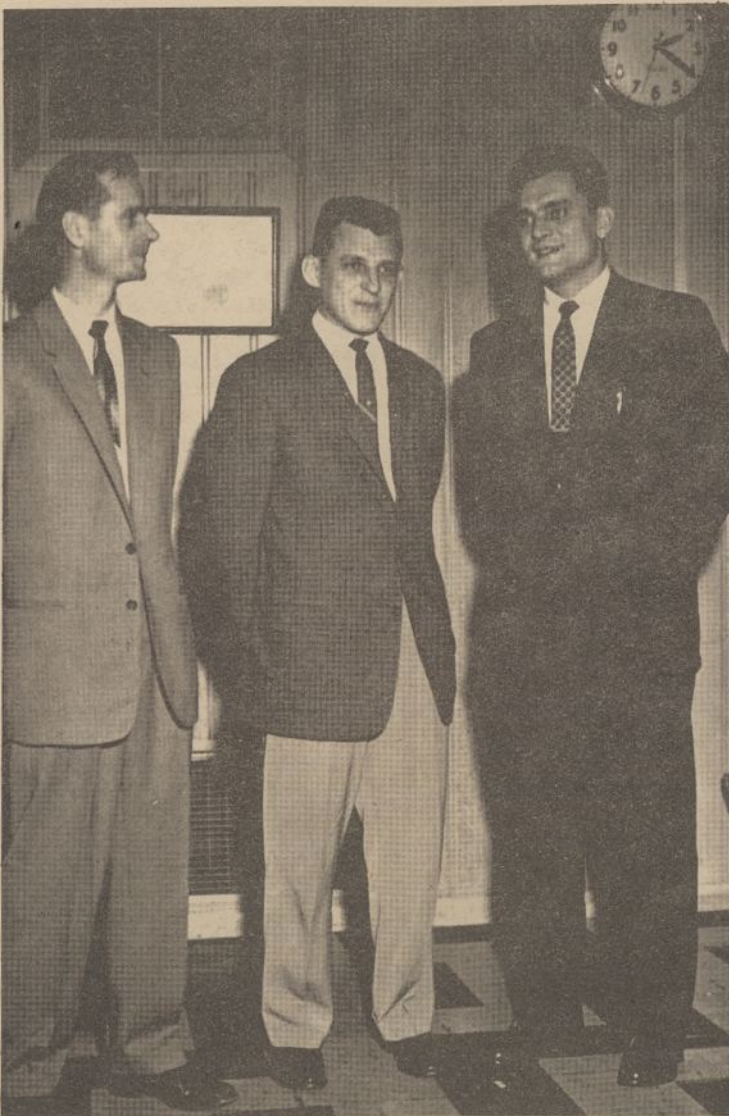
Marija ir Petras Titai

ALGIRDUI ir **HERTAI JONIAMS**, Jų Brangiam Tėveliui ir Uošviui

DR. JUOZUI JANUŠKEVIČIUI

mirus, reiškia giliausią užuojautą Jų liūdesio valandoje

Bruno ir Eugenija Vigeliai

Praeitą sekmadienį išrinkta naujoji Clevelando Vaidilos Teatro valdyba: Mackela, Apanavičius ir Plečkaitis. Vaidilos Teatras šiais metais yra pasirūpęs pagyventi savo veiklą, pastatyti keletą naujų veikalų ir parodyti tolimesnėms lietuvių kolonijoms.

V. Plodžinsko nuotrauka

A. Varnas New Yorko Lietuvių Tarybos nejtikino

Į Maskvą ir Vilnių prieš Vėlykas išskelbiavusį savo pirmininką A. Varną New Yorko Lietuvių Taryba jau balandžio 12 dieną buvo nutarusi suspenduoti. Kitas Tarybos posėdis buvo nutartas šaukti balandžio 25 d. Pirmajame posėdyje buvo dalyvavę tik pusė Tarybos narių (8), o antrąjį kartą susirinko visi (16) įskaitant ir jau sugrįžusį A. Varną. Buvo sugrįžta prie pirminko klausimo.

A. Varnas

Sandariečių grupės atstovas A. Ošlapas pradėjo nuo kvorumo klausimo pereiname susirinkime. (Iš tos grupės buvo ir A. Varnas). Išsiaiškinta, kad kvorumas buvo, nes dalyvavo pusė narių, jų tarpe teisėtai einas pirminko pareigas vicepirmininkas.

Socialistų grupės atstovas J. Pakalka ėmė įrodinėti, kad ši Taryba nėra koks svarbus politinis veiksnys, o tik šiaip draugija, kaip ir kitos draugijos ar klubai, ir kad jos pirmininko klubinei Sovietijon nereiškia skirti politinės reikšmės.

J. Pakalka už Tarybos reikšmės sumenkimą kitų Tarybos narių buvo griežtai sukritikuotas, ir visi kiti kalbėtojai pasisakė, kad A. Varno kelionė su N.Y. Lietuvių Tarybos pirmininko pareigomis nesuderinama.

Pats A. Varnas pareiškė, kad jis savo kelionės nelaikys politiniu požiūriu neigiamai vertintina, papabrėžė, kad Lietuvoje tebegyvena daug gerų lietuvių ir su jais reikia siekti kontaktų, jis po šios kelionės grįžęs nei kiek ne blogesnis, negu prieš tai, todėl ir N.Y.L.T. pirmininku tebetinkas būti ne mažiau kaip ir pirma.

V. Barčiauskas (socialistų grupės atstovas?) iškėlė A. Varnui visą eilę klausimų, jų tarpe ir klausimą, ar jam reikėjo pasirašyti prašymą atleisti nuo so-

vietinės pilietybės. Į šį klausimą A. Varnas atsakė, kad jam tokio prašymo pasirašyti nereikėjo, nes jis į klausimą "ar jis legaliai išvykęs iš Sovietų Sąjungos?" atsakęs teigiamai, kadangi jis išvykęs į Vokietiją repatriacijos tvarka. (Vadinasi, vistiek turėjo raštu pripažinti, kad apleido ne Lietuvą, o Sovietų Sąjungą).

Po visų pasisakymų, kuriuose, išskyrus J. Pakalkos, buvo ryški nuomonė, kad kelionė su Tarybos pirmininko pareigomis nesusiderina, pirmininkaujęs V. Alksninis klausė A. Varną ar jis neatsistatydintų ir ar neatleistų tarybos nuo būtinumo tą reikimą spręsti balsavimu. A. Varnas pakartojo, kad jis iš esmės nematęs pateisinimo atsistatydinimui, bet jeigu Taryba "norinti jo skalpo", tai, esą, tegu jį gauna: A. Varnas pareiškė, kad atsistatydina iš pirminko pareigų ir iš pačios Tarybos. Tą pareiškę, A. Varnas ir fiziškai iš posėdžio išėjo, Santariečių grupės rekomendacija, Tarybos pirmininku išrinktas tos grupės atstovas A. Ošlapas.

DETROIT

ALYVOMS ŽYDINT

1960 m. gegužės 7 d. (šeštadienį) 7:31 val. vak. (punctualiai) Dom Polski salėje, 3426 Junction Ave., Detroito tautinių šokių grupė "Šilainė", vadovaujama p. Gobienės, ruošia pavasario koncertą-vakarą "Alyvoms žydyti".

Programą išpildys solistė **LIONE JODYTĖ** iš New Yorko, kuri jau gerai pažįstama iš plokštelių, ir mūsų tautinių šokių grupė "Šilainė".

Kadangi koncertas įvyks Motinos Dienos išvakarėse, todėl solistė **Lionė Jodytė** padainuos keletą dainų specialiai šiai progai.

Po programos gros geras ukrainiečių orkestras "Trimbita" ir veiks bufetas. Automobilams pastatyti, visai netoli salės, yra didelė aikštė, kur už visą dieną reikia mokėti tik 10 centų.

Koncertą globoja JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkė, Tautinių šokių grupė "Šilainė" jau daug metų atstovauja Detroito lietuvių įvairiuose tarptautiniuose rengimuose ir parodose. Ji daug aukojasi ir turi nemažą išlaidų garsindama lietuvių vardą, todėl kiekvienas mūsų turėtume paremti šią jaunimo grupę.

V. Kutkus

CHICAGOS AUKST. LITHUANISTIKOS MOKYKLOS METRASTIS

Chicagos Aukštesnioji Lituanistikos Mokykla šiais metais švenčia savo dešimtmetį. Jos vardas dažnai švystelia spaudos puslapiuose ir nuskamba privačių pokalbių rateliuose. Ši institucija svetimųjų jūroje nenuvyto, kaip pranašauta, bet sustiprėjo. Dar daugiau--savo gyvastingumu mokykla pradeda išsiveržti iš savo aplinkos ribų! O džiugiausia, kad šis aktyvusis ir lietuvių jausmus suvirpinęs mokyklos pasireiškimas yra mokyklos auklėtinių darbo vaisius!

Su džiaugsmu skelbiame, kad Č.A.L. Mokyklos mokiniai ruošia Mokyklos Metraštį!

Šis Metraštis yra tos rūšies pirmasis darbas ne tik Chicagos, bet, greičiausia, ir visos Amerikos padangėje. Jo pasirodymas šį pavasarį turėtų būti aiškiausias įrodymas, kad lietuviškos veiklos tęstinumas garantuotas kelioms dešimtmečiams, naujoms pajėgoms atsiradus, nors esame įsitikinę, kad tiek ir nereikės laukti iki praašiančio mūsų Tėvynės pavasario.

Mokyklos mokinių pastangomis

Metraščio pasirodymas užtikrina naujų ir veiksmingų pajėgų įjungimą mūsų Tautos kovoje už ateitį!

Žemiau pasirašiusieji kviečia Jus paremti tą svarbų jaunąsios kartos darbą. Metraštis bus išsiuntinėtas visiems lietuviškus reikalus ginantiems. Laikraščiams, o jo leidimą parėmusių jų pavardės bus skelbiamos spaudoje, ir rėmėjų sąrašas bus įdėtas ir pačiame Metraštyje. Savime suprantama, aukotojai gaus ir patį leidinį.

Tikėdamiesi Jūsų palankaus šio reikalo įvertinimo, maloniai prašome pasiųsti savo auką Metraščio Leidimo Fondui, c/o K. Malinauskas, 4626 So. Wash-tenaw Ave., Chicago, Ill. Dėkojame už paramą!

J. Konaukaitė,
Metraščio Vyr. Redaktorė
8 kl. mok.

D. Velička,
Redakcinės Komisijos
Globėjas

A. Rūgytė,
Mokyklos Direktorė

A. Dundulis,
Redakcinės Komisijos
Globėjas

J. Grabauskas,
Tėvų Komiteto Pirmininkas

Šimtai naujų skaitytojų, pradėję skaityti Dirvą ir ją džiaugiasi. Pasiteiraukit, ar Dirvą skaito jūsų pažįstami ir kaimynai. Jei ne--atsiųskit jų adresus. Jie Dirvą gaus dvi savaites nemokamai.

L.B. Williams yra paskirtas direktoriumi radio ir televizijos reikalams Zimmer, Keller ir Calvert Inc. Šioje bendrovėje jis dirba nuo 1950 metų. Prieš tai jis yra baigęs Michigano valstybinį universitetą.

DIRVAI AUKOJO

Prenumeratą pratęsiant Dirvą aukomis parėmė:

Bagdonas V. Dr., Wellsville	\$5.00
Gečiauskas M., Manchester	1.00
Dunbaras J., Cleveland	3.00
Liutkonis J., Dorchester	1.00
Chmieliauskas J., Los Angeles	5.00
Girevičius J., St. Catharines	5.00
Dirda P., Chicago	5.00
Janulevičius M., Clev.	2.00
Našlūnas J., Chicago	5.00
Jurkūnas St., Chicago	5.00
Laukaitis A., Chicago	1.00
Lapinas A., Montreal	2.00
Vaitkus A., San Jose	1.00
Zdanys A., Bedford	1.00
Vencus Vl., Venezuela	5.00
Virkutis S. Dr., Cambridge	2.00
Šimoliūnas S., Detroit	2.00
Savolskis P., W. Homestead	2.00
Grazewich R., Irvington	2.00
Matutis K., Chicago	5.00
Pavilionis J. Dr., Chic.	5.00

Visiems aukotojams širdingai dėkojame.

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVISKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA
Kur tik besiruoštumė keliauti, tuoj susiriki su mūsų jetaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867